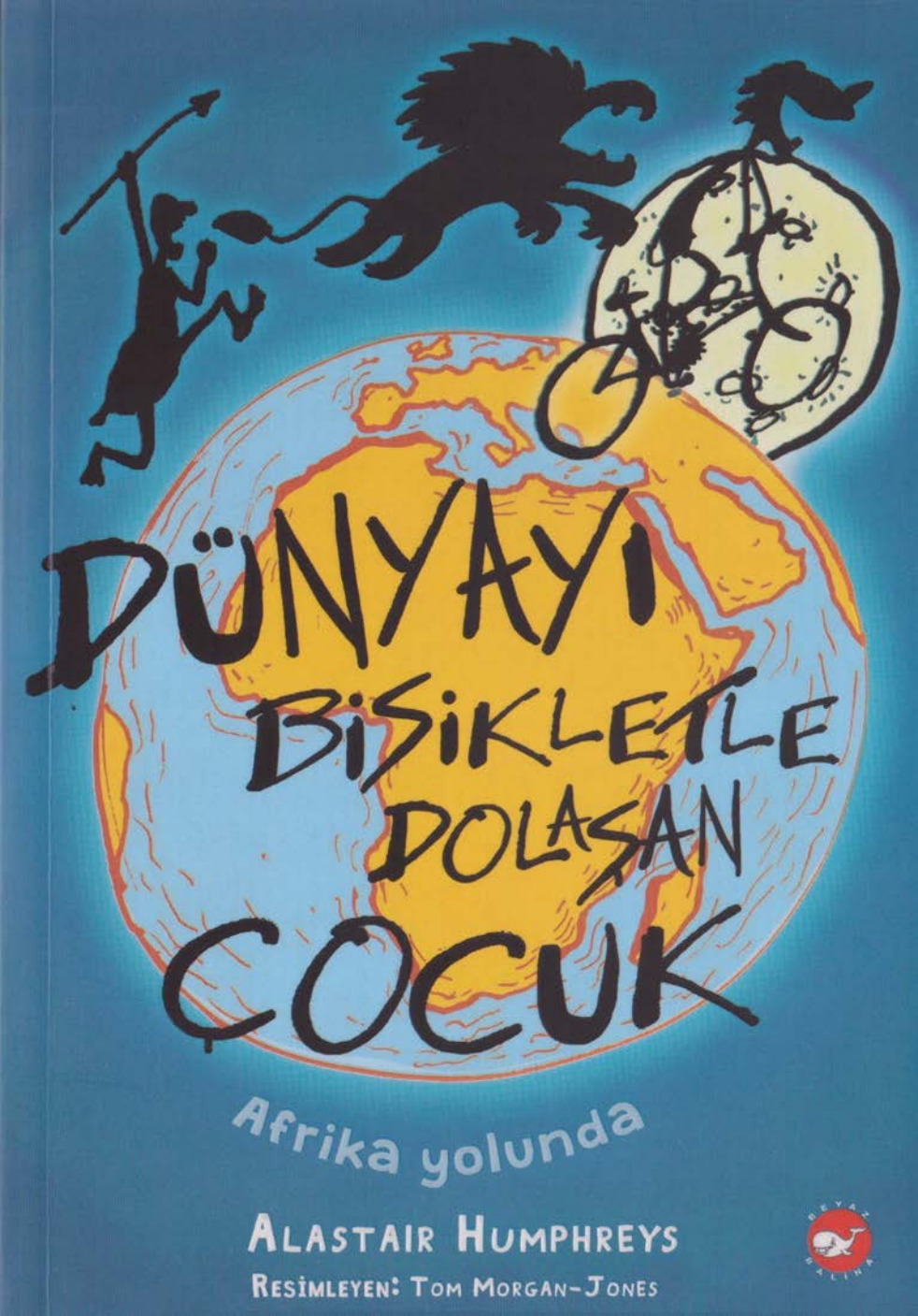

DÜNYAYI
BİSİKLETLE
DOLAŞAN
ÇOCUK
Afrika yolunda
ALASTAIR HUMPHREYS
RESİMLEYEN: TOM MORGAN-JONES
BEYAZ BALINA

"Ben dünyayı bisikletle dolaşacağım!"

Her şey bir iddia ile başlar ve gece gündüz bir kâşif olup dünyayı dolaşma hayalleri kuran Tom onunla alay eden sınıf arkadaşlarına yanıldıklarını kanıtlamak için bisikletine atlayıp yollara düşer. Onu İngiltere'den Afrika'ya kadar uzanan zorlu ama bir o kadar da eğlenceli bir yolculuk beklemektedir.

Dünyayı Bisikletle Dolaşan Çocuk, bir gün evinden çıkıp dört yıl boyunca bisikletiyle tüm dünyayı dolaşan ve bugün 21.yy'ın en büyük maceraperesti olarak tanınan Alastair Humphreys'den geleceğin gezginlerine ilham verecek bir macera kitabı.

THG
6465408
TES

KDV'den muaftır.

ISBN: 978-975-999-585-0

9 789759 995850

Afrika yolunda

BEYAZ BALİNA

1. Baskı: Beyaz Balina Yayınları, İstanbul, 2020
Yeni Baskı: Beyaz Balina Yayınları, İstanbul, 2021

DÜNYAYI BİSİKLETLE DOLAŞAN ÇOCUK
Afrika Yolunda
Alastair Humphreys

Özgün Adı: THE BOY WHO BIKED THE WORLD
On The Road To Africa

ISBN: 978-975-999-585-0

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 49238
MATBAA SERTİFİKA NO: 47939

©Alastair Humphreys, 2011
©İllüstrasyon: Tom Morgan-Jones, 2011
© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Anatolialit Telif Hakları Ajansı Aracılığı ile Eye Books'tan alınmış olup Beyaz Balina Yayınları'na aittir.

Yayın yönetmeni: Bülent Oktay
Editör: Nurten Hatırnaz
Çeviren: Handan Sağlanmak Arlı
Grafik uygulama: Kübra Yeşilyurt

Baskı: **EKOSAN MATBAACILIK**
Maltepe Mah. Hastaneyolu Sok. No: 1 (Taral Tarım Binası)
Zeytinburnu - İstanbul

Cilt: My Matbaacılık, İstanbul

Beyaz Balina Yayın Sanat Dağıtım Paz. San. ve Tic. Ltd. Şirketi
Ömerli Mah. Harman Tepe Cad. No: 17 Kat:4
Arnavutköy / İstanbul
Tel: 0212 544 41 41 Faks: 0212 544 66 70
info@beyazbalina.com.tr

ALASTAIR HUMPHREYS

Çeviren: Handan Sağlanmak Arlı

İçindekiler

Koca Masailer	7
Macera Hayalleri	11
Dünyayı Bisikletle Dolaşacağım	17
Afrika Ne Tarafta?	29
Delirdin mi Sen?	33
Muzlu Sandviç Tarifi ve Diğer Hayati Dersler	41
Tom Bir Mağara Adamı Oluyor	47
Selamünaleyküm!	53
Tom ile Mumya	61
Kapı Muhafızları	67
Kum ve Sudan	77
Etiyopya'ya Doğru	83
Süt ve Muz	97
Afrika'nın Sonu	107
Senin Günlüğün	120
Yazar Hakkında	126
Çizer Hakkında	128

Koca Masailer

Reis ona buharı tüten bir kâse sütü ikram ederken Tom, kendini gülümsemeye zorladı.

On tane, uzun boylu Masai savaşçısı etrafını sarmıştı. Sert, kırmızı toprakta, dikenli Afrika ağacının gölgesinde oturuyorlardı. Savaşçıların üzerinde kırmızı elbiseler, kulaklarında sallantılı küpeler, ellerinde de uzun ve sivri mızraklar vardı. Mızraklar sıcak güneşin altında parlıyordu. Adamlar, parlak siyah gözleriyle Tom'a bakıyorlardı. Tom'un mavi gözleri de onların üzerindeydi. Şortu ve tişörtü Afrika güneşinde solmuş ve epey pislenmişti.

Kâsenin içindeki sütü bir dikişte mideye indirdi. Sütün tadı bir tuhaftı. Adamlar hemen mızraklarını kaldırıp tezahürata başladılar. Tom kâseyi yere bırakıp çenesini sildi.

Sırıtan reis sırtını sıvazlarken Tom rahat bir nefes aldı. Bu kısa tören Tom'un artık Masai köyünde hoş karşılanacağı anlamına geliyordu. Burada güvende olacaktı ve herkes onu kollayıp el üstünde tutacaktı.

"Çok da kötü değildi!" diye düşündü Tom kendi kendine. "Hem artık tuhaf şeyler yiyip içmeye alışmış olmam gerekiyor." Karşılama töreni bitmişti. İlginç bir törendi. Tom burada istenmeyen misafir olmamak gerektiğini aklının bir köşesine not etti. Adamlar ayağa kalkıp ona köyü gezdirdiler. Çıplak kolları kas yumağı gibiydi.

Birlikte dal, sopa, çimen ve çamurla inşa edilmiş kulübelerin yanından geçtiler. Tavuklar tozlu toprağı eşeleyip yiyecek arıyordu. Küçük çocuklar köylerine gelen bu tuhaf ziyaretçiye şaşkın şaşkın bakarken adamlar Tom'un bir kâse dolusu sütü içmesi hakkında gülüşüp konuşuyorlardı. Tom dillerini anlayamasa da mutlu olduklarını görebiliyordu.

Ona gece için çadırını kurabileceği düz bir arazi gösterdiler. Tom kendini mutlu hissediyordu. Pedal çevirmekle geçen uzun bir günün yorgunluğu vardı üzerinde. Ama bu kasabada yeni dostlar edinmişti ve gece için çadır kurabileceği iyi bir yeri vardı. Hem *gerçek* bir macera yaşıyordu.

Tom evdeki dostlarını düşünüp o an ne yapıyor olabileceklerini hayal etti. Tom'un bisikletiyle Afrika'ya kadar geldiğini bilseler ne düşünürlerdi acaba?

Ona inanacaklarını sanmıyordu. Siz birinin bisikletiyle Afrika'ya kadar gidebileceğine inanır mıydınız? Ama bu doğruydu, hem de hepsi. Tom çadırını kurmayı bitirip uyku tulumunu açtı. Sonra her şeyin nasıl başladığını düşünmeye başladı.

Macera Hayalleri

Tom, okuldaki sırasında otururken hep pencereden dışarı bakıp macera hayallerine dalardı. Okulda olmak istemezdi. O kâşif olmak istiyordu! Kitaplarda okuduğu, televizyonda veya internette gördüğü o harika yerlerin hayalini kurardı. Çin Seddi üzerinde durup Moğolistan'ın vahşi doğasını seyre dalmak ne kadar heyecan verici olurdu kim bilir. Alaska nehirlerinde somon balığı yakalayan bozayıları izlemek harika bir şey olmalıydı. Çin yemeğini Çin'de yemek, erişteleri çubuklarla şapır şupur mideye indirmek istiyordu. Dünyadaki bir ülkeyi –herhangi bir ülkeyi– düşünün; Tom'un orası hakkında da bir hayal kurduğundan emin olabilirsiniz. O, dünya üzerindeki her ülkeye ayak basmak istiyordu. Dünyada yaklaşık 200 ülke olduğu için de bir an evvel işe koyulması gerektiğinin farkındaydı.

Tom sınıf penceresinden dışarı bakıp kuş cıvıltılarını dinliyordu. Öğretmeninin sesini duymaz olmuştu. Rahatsız edilmeden hayallere dalmak ne güzeldi. Derken Tom sınıfın

yavaş yavaş sessizleştiğini fark etti. Fazlasıyla sessizleşmişti hem de. Utanç içinde, aniden, tüm sınıfın ona baktığını fark etti. Oturduğu yerde zıpladı. Artık yağmur ormanlarında değildi. Matematik dersine geri dönmüştü. Ve öğretmen ondan bir cevap bekliyordu. Olamaz! Tom daha sorunun ne olduğunu bile bilmiyordu ki. Dolayısıyla cevabı bilmesine imkân yoktu. Tom, kızararak, "Şey... Bilmiyorum," diye mırıldandı.

"Daha sorunun ne olduğunu bile bilmiyorsun Tom, değil mi?" diye sordu öğretmeni. Tom'un hayallere dalıp gitmesinden bıkmıştı.

"Hayır, sorunun ne olduğunu bilmiyorum. Özür dilerim!" dedi Tom.

Bay Field'ı severdi, onu sinirlendirmek istemiyordu. Tom'un bir hayalperest olması onun suçu değildi ki.

"Pekâlâ, bu sefer nereyi hayal ediyordun bakalım?" diye sordu Bay Field. Sesi yükselmiş, yüzü sinirden pespembe olmuştu. "Timbuktu'yu mu yoksa Kuzey Kutbu'nu mu?"

Sınıftan kıkırdamalar yükseldi.

Bay Field, ellerini öfkeyle sallayarak konuşmaya devam etti:

"Sana söylediğim **her şeyi** sırf sen binlerce kilometre uzaktaki **Amazon Ormanları'nda** olduğun için tekrarlamaktan **bıktım usandım**. Matematik problemlerini çözmek yerine uzaklarda macera arıyorsun!"

Sınıfın ön tarafında oturan çocuklar bundan zevk alıyor gibiydi. Öğretmenin pancar gibi kızarmasını seyretmek matematik işlemi yapmaktan daha eğlenceliydi. Bay Field'ın Tom'a bağırarak harcadığı her dakika, onları dersin bitimine biraz daha yaklaştırıyordu.

Derken olanlar oldu. Tom bunu kesinlikle planlamamıştı ve ona bunu neyin yaptırdığını bilmiyordu ama birden kendini yüksek sesle konuşurken buldu:

"Ben bir kâşif olacağım! Dünyayı dolaşacağım."

Ve herkes güldü.

Yaşlı Bay Field bile güldü.

O anda çalan öğle teneffüs zili Tom'u daha büyük bir utançtan kurtardı.

TOM'UN GÜNLÜĞÜ

NEREYE GİTMEK İSTİYORUM? NEDEN?

RUSYA: Dünyadaki en **büyük** ülke olduğu için

VATİKAN: Dünyadaki en küçük ülke olduğu için

EVEREST DAĞI: Dünyadaki en yüksek dağ olduğu için

ÖLÜ DENİZ: Dünyadaki en alçak nokta (Su altı dışında) olduğu için

TİMBUKTU: Adı havalı olduğu için

KUZEY KUTBU: kutup ayısı görmek için

GÜNEY KUTBU: penguenleri görmek için

ANGEL ŞELALELERİ: Dünyadaki en uzun şelale olduğu için

~~MAMUT MAĞARASI: en büyük mağara~~

AVUSTRALYA: Kanguruları ve koalaları görmek için

ÇİN: Ünlü Çin Seddi'ni görmek için

Nereye neden gitmek istediğimi yazmak gerçekten çok zormuş.

Ben her yere gitmek istiyorum!

Her şeyi görmek istiyorum!

Amazon'da sarmaşıklara sarılıp maymunlarla birlikte sallanmak istiyorum.
Mısır çöllerinde deveye binmek istiyorum.
Machu Picchu'da lamaları beslemek istiyorum.

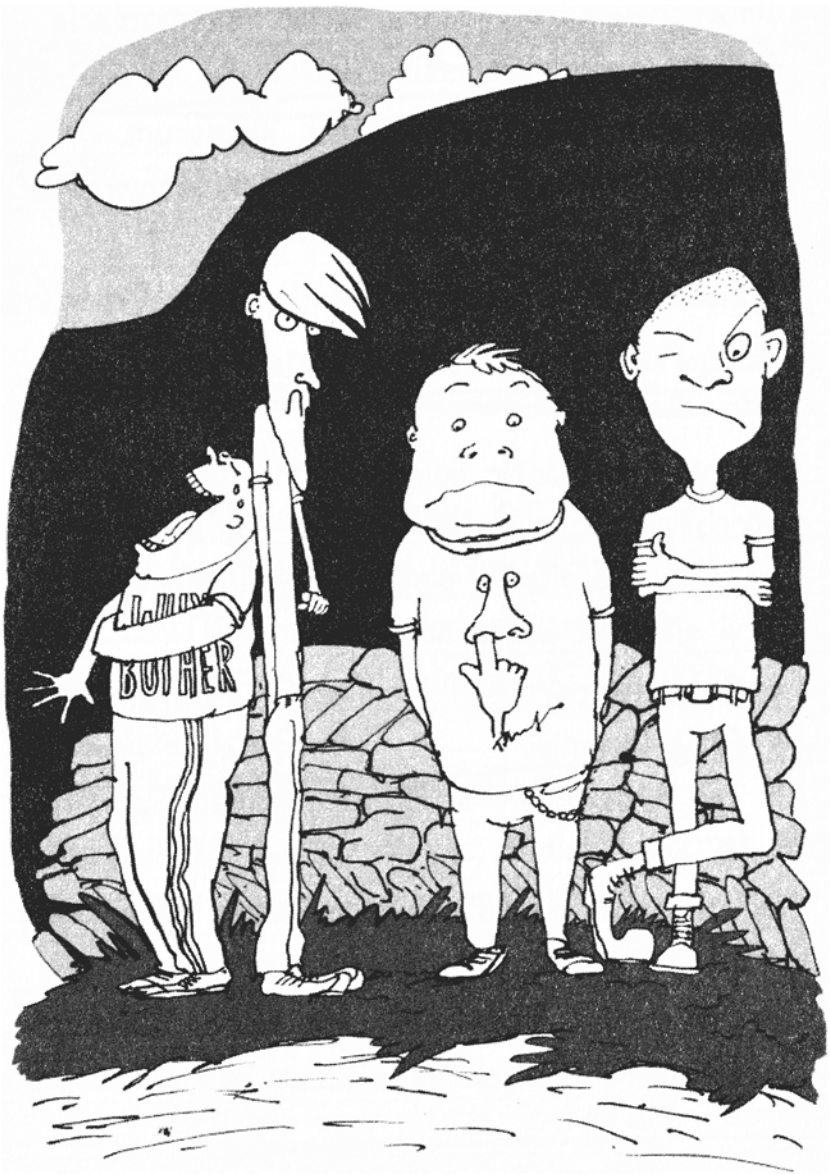
Annemle babam bana her zaman her şeyin mümkün olduğunu söyler ve ben de buna inanıyorum!!!

Dünyayı bisikletle dolaşabilirim. Tüm bu yerleri görebilirim. Zor ve korkutucu olacak ama ben hazırım. Ne olursa olsun dünyada görülecek her şeyi görmeye değeceğine eminim...

- Eyfel Kulesi
- Giza Piramidi
- Taj Mahal
- Maya Harabeleri
- Özgürlük Anıtı
- Büyük Kanyon

Seyahatimin bu listeyi yazmaktan daha kolay olacağını düşünmeye başladım.
Bence gitmek istemediğim yerlerin bir listesini yazmalıyım. Bu çok daha kolay olurdu!

Tom

BUTHER

Dünyayı Bisikletle Dolaşacağım

Sınıfından bir grup kız ve oğlan okul bahçesinde Tom'un etrafını sardı. Kalabalığı fark eden diğer çocuklar da ne olup bittiğini görmek için toplandılar. Tom'a küçümseyerek bakıyorlardı. Herkes gülüyordu. Tom hariç.

Tom bakışlarını kaçırdı. Bu kalabalığın ortasında olmaktan hiç hoşlanmıyordu. Yalnız kalmak istiyordu.

Helen adındaki kız, "Dünyayı nasıl dolaşacaksın? Daha araban bile yok!" diyerek güldü. Her zaman Tom'u kızdırmaya çalışırdı zaten.

Tom, Bay Field'a bir kâşif olacağını söylediğinden beri herkes ona gülüyordu. Kimse gerçekten dünyayı dolaşacağına inanmıyordu. Tabii inanmayacaklardı, bu çılgınca bir fikirdi. Ama Tom öyle demek istemediğini söyleyemeyecek kadar utanıyordu. Sadece güzel bir hayale dalmıştı ve kelimeler ağzından öylece dökülüvermişti. Bu yüzden de kendini savunmaya girişti.

"Bisikletim var. Onunla gideceğim! Bugüne kadarki en iyi bisiklet yolculuğu olacak!" diye karşılık verdi. "Dünyayı bisikletle dolaşacağım."

"Tabii, peki deniz ne olacak? Bisikletinle suyun üzerinden geçemezsin!" dedi Toby alaycı alaycı.

"Denizleri de tekneyle geçerim."

"Dünyayı bisikletle dolaşmaya yetecek paran yok ki!" dedi başka biri.

"Çadırımda uyuyup en ucuz yemekleri yerim," diye cevapladı Tom. "Böylece yolculuk ucuza gelir."

"Çok uzaktır!"

"Dağlar çok yüksektir!"

"Çöller çok sıcaktır!"

"Kışlar çok soğuktur!"

Herkes dünyayı bisikletle dolaşmanın imkânsızlığına dair kendi sebeplerini haykırıyordu.

Komikti aslında; insanlar ona bunun imkânsız olduğunu söyledikçe Tom'un onlara yanıldıklarını kanıtlama isteği artıyordu.

Şimdiye kadar hiç kimse Tom'un bir şey başarabileceğini düşünmemişti.

Utangaç ve sessiz bir çocuktu. Sınıfındaki en güçlü, en hızlı ya da en zeki çocuk değildi. O sadece normaldi. Okulundaki

öğretmenlerin çoğu daha adını bile bilmezdi. Ama bu onun şaşırtıcı şeyler yapamayacağı anlamına gelmiyordu. Yavaş yavaş dünyayı bisikletle dolaşmanın mümkün olduğuna inanmaya başlıyordu. Her şey mümkün olabilirdi. Tom her zaman dünyayı görmek istemişti ve artık bunun için bir gerekçesi de vardı: Hepsine yanıldıklarını kanıtlayacaktı. Hayallerini yaşamaya cesaret edecek ve bunu yaparken çok ama çok eğlenecekti!

Tom okuldan sonra koşa koşa eve gitti ve nefes nefese ön kapıdan içeri daldı.

"Merhaba baba!" diye haykırdı. "Bisikletimle tüm dünyayı dolaşacağım!"

O sırada lavaboda havuç soymakta olan babası, "Çok güzel, evlat," diye karşılık verdi. "Ben de yanında götürmen için sana sandviç yaparım."

Hâlâ nefes nefese olan Tom ceketini bile çıkarmadan annesini bulmak için yukarı koştu.

"Anne, anne! Çadırımız neredeydi?"

"Şu an çadır kurman değil ödev yapman gerek, Tom," diye yanıtladı annesi.

O gün belki de yüzüncü kez, Tom dünyayı bisikletle dolaşma planını açıklamak zorunda kaldı; ön kapıdan çıkacak

ve yeniden eve dönene dek koca bir çemberin üzerinde hiç durmadan pedal çevirecekti. "O zaman kesinlikle bir çadıra ihtiyacın olacak," dedi annesi. "Yanına alman gereken şeylerin bir listesini yapsana. Sonra ben de toplanmana yardımcı olurum."

Tom o gün ilk kez kendini mutlu hissediyordu. En azından annesiyle babası büyük planına gülmemişlerdi. Hemen odasına koştu.

Tom günlüğünü çıkarıp boş bir sayfanın başına, "Dünya seyahatim için yanıma almam gereken şeyler," yazdı.

Odasına şöyle bir bakınca masanın üzerindeki bilgisayarını gördü. Ona kesinlikle ihtiyacı olacaktı. Annesiyle babası arada bir e-posta almak isterlerdi herhâlde.

"Elbette!" diye düşündü Tom kendi kendine. "Ayrıca kıyafetlere de ihtiyacım olacak."

Sevdiği bütün tişörtlerini, birkaç kotunu ve iki çift spor ayakkabısını yazdı; biri bisiklet sürerken, diğeri özel günler için. Tom özel günün ne olacağını bilmiyordu ama hazırlıklı olacağı için kendisiyle gurur duyuyordu.

Listesinde sekiz numaraya gelince tekrar odasına baktı. Köşede duran gitarını gördü. Evet, gitarına ihtiyacı olacaktı.

Tom, dokuzuncu maddeye gelene dek bisikletini ve onuncu maddeye gelene dek de çadırını yazmamış olduğunu fark edince kendini biraz aptal gibi hissetti. Ama yolunu bulmasına yardımcı olacak olan küresini hatırladığında kendisiyle gurur duydu. Listesini yazmaya devam edecekken kapı açıldı ve içeri sarışın bir enerji topu girdi.

Tom, yatağına atlayan kız kardeşini, "Sen kapı çalmaz mısın?" diye azarladı.

"Üzgünüm!" dedi Jo sırıtarak. Ama hiç de üzgün görünmüyordu. "Ama annem bana dünyayı bisikletle dolaşacağını söyledi! Çok havalı. Yardımcı olabilir miyim? Lütfen..."

Jo'nun ona yardım etmek istemesi Tom'un hoşuna gitti. Uzaktayken onu özleyecekti. Somurtmayı bıraktı ve yana kayıp kardeşine yer açtı.

"Tabii," dedi. "Yardım edebilirsin. Annem yanımda götürmek istediğim şeylerin bir listesini yapmamı söyledi ama çok zor. Bütün eşyalarımı almak istiyorum."

Jo listeyi Tom'dan alıp okuyunca gülmeye başladı.

Bugün herkes ona gülüyordu ve Tom bundan bıkmıştı.

"Neye gülüyorsun sen?" diye çıkıştı listeyi geri çekerek.

"Üzgünüm," dedi Jo, bu sefer biraz üzgün görünüyordu. "Ama listen çok saçma. Bu şeylerin hiçbirini alamazsın. Hepsini nasıl taşıyacaksın?"

"Ama bilgisayarımı seviyorum," diye homurdandı Tom.

"Yanına sadece onsuz hayatta kalamayacağın şeyleri almalısın."

"Bilgisayarım olmadan hayatta kalamam!"

Kıvırcık saçlı, mavi gözlü ve tombul yanaklı kardeşi ciddi bir ifadeyle, "Ama yakında bir çölde kamp yapacak, piramitleri ziyaret edecek, dağ yollarından geçeceksin. Bunun bilgisayar oyunlarından daha havalı olduğunu düşünmüyor musun? Hem zaten çölde elektrik yok," dedi.

Tom derin bir iç çekti. Kardeşi her zamanki gibi haklıydı.

"Hadi," dedi Jo, "sana yardım edeceğim. Birlikte yapalım."

Ve işe koyuldular.

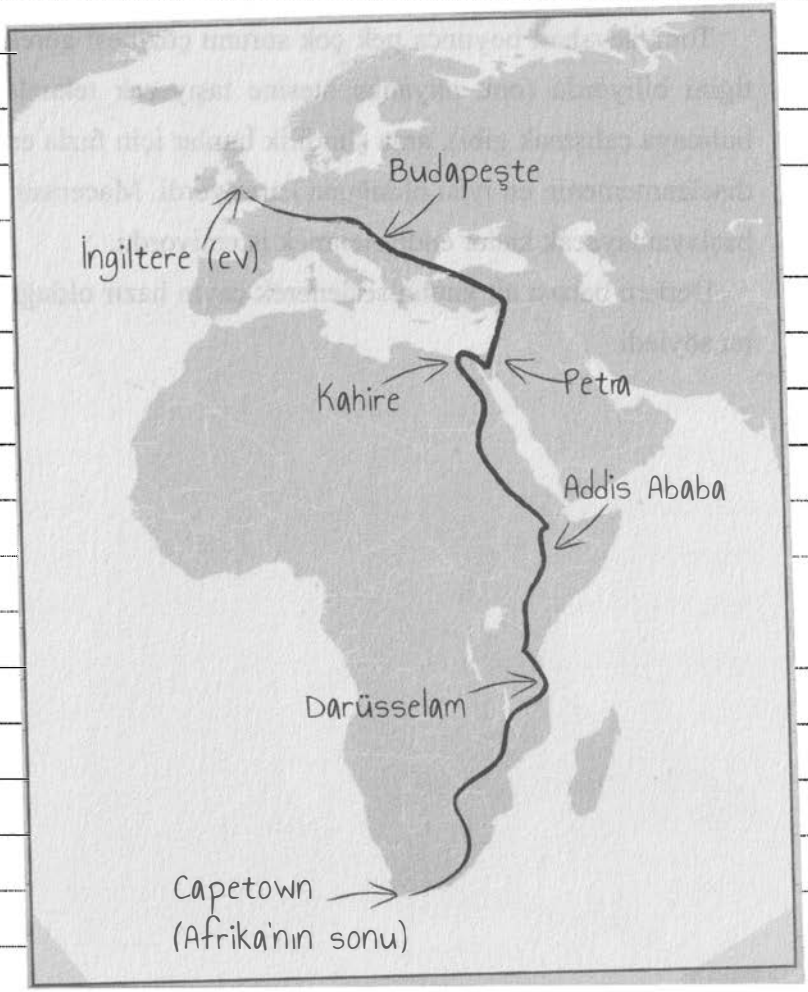
Dünya seyahatim için yanıma

ALMAM GEREKEN ŞEYLER

Yazan: Tom (ve Jo)

1. Bisiklet
2. Babamın heybeleri (bisiklette eşya taşımaya yarayan özel çantalar)
3. Çadır
4. Uyku tulumu
5. Kamp ocağı, tava, ~~çatal~~ kaşık
6. Matara
7. İki takım giysi
8. Yağmurluk
9. Bir çift spor ayakkabı
10. Bisikleti tamir için aletler
11. Lastik tamir kiti
12. Kask ve bisiklet farı
13. Fener
14. Kumbaramdaki paralar
15. Harita ve pusula
16. Pasaport
17. Fotoğraf makinesi
18. Günlük
19. Oyuncak ayı
20. Diş fırçası

Bir dünya haritası çıktısı aldım ve Afrika'nın sonuna kadar gitmemi sağlayacak rotaya karar verdim:

Listeyi bitirdikten sonra yapmaları gereken son şey Tom'un dünya etrafında izlemesi gereken rotayı belirlemekti. İnternetten buldukları bir dünya haritasını kullanarak dünya etrafındaki bu heyecan verici rota üzerinde çalıştılar.

Tom, seyahati boyunca pek çok sorunu çözmesi gerektiğini biliyordu (onu okyanus ötesine taşıyacak tekneler bulmaya çalışmak gibi), ama şimdilik bunlar için fazla endişelenmemenin en iyisi olduğuna karar verdi. Macerasına başlayamayacak kadar endişelenmek istemiyordu.

Derken babası alt kattan seslenerek çayın hazır olduğunu söyledi.

FRANCE

Afrika Ne Tarafta?

Tom ertesi sabah erkenden uyanıp yataktan fırladı. Uzun bir süre boyunca yumuşak bir yatakta uyuduğu son gece olacaktı bu. Maceraya atılmak için sabırsızlanıyordu. Tüm çantalarını toplamış, gitmeye hazırlanmıştı. Ama gergindi de. İçinde kelebekler uçuşuyordu sanki. Ailesine veda edeceği için üzgündü. Onları özleyecekti ama bir kâşif olacaksa buna bir şekilde başlamak zorunda olduğunu da biliyordu. Bay Field'ı ve sınıfındaki çocukları düşündü. Bunu gerçekten yapacağına inanmıyorlardı. Eğer bugün başlamazsa okulda ona gülen herkesle yeniden yüzleşmek zorunda kalacaktı. Bu ona ihtiyacı olan son desteği de sağladı. Bisikletine binmeye hazırdı.

"Afrika ne tarafta baba?" diye sordu Tom kahvaltısını bitirirken. Evinden çarşıya nasıl gideceğini biliyordu ama Afrika'ya hangi yoldan gitmesi gerektiğini bilmiyordu.

"Yolun sonundan sola dön. Orası güney yönü, yani Afrika'ya gitmen gereken yön," dedi babası. "Güneye doğru devam et."

"Haritana bakman ve insanlardan yardım istemen gerekecek," diye ekledi annesi de.

"Teşekkürler, anne. Teşekkürler, baba!" dedi Tom. "Şey, artık yola çıksam iyi olur. Hoşça kalın! Eve döndüğümde görüşürüz! Size bir sürü kartpostal atacağım, söz veriyorum. Hoşça kalın!"

Tom kaskını takıp bisikletine bindi.

Annesi, babası ve Jo, hep bir ağızdan, "İyi şanslar, Tom!" diye seslendi. Gittiği için üzgün görünüyorlardı ama aynı zamanda da büyük bir maceraya atıldığı için heyecanlıydılar.

Tom pedal çevirmeye başladı. Üzerindeki onca eşyayla bisiklet epey ağır geliyordu. Hızlanana kadar bir süre yalpaladı. Yolun sonunda, babasının söylediği gibi sola döndü. Ailesine el salladı ve bisikletinin kornasını çaldı. Hepsi çılgınca el sallıyordu. Ve sonra gözden kayboldular.

Tom birden kendini çok yalnız hissetti. Dünya büyük bir yerdi ve şimdi yapayalnızdı. Daha şimdiden babasıyla oynadığı futbol oyunlarını, sorunlarına yardım eden annesini, Jo'nun yanına alacağı ekipmanla ilgili mantıklı

tavsiyelerini, hatta yaşlı Bay Fields ile sınıfındaki bazı çocukları özlemişti. Yanaklarından aşağı yaşlar süzülmeye başladı.

Ama Tom büyük bir kâşif olmanın bazen zorlukları olacağını biliyordu. Endişelerinin üstesinden gelmek için kendi kendine konuştu.

"Bazen kendimi yalnız ve korkmuş hissedip eve dönmek isteyeceğim. Ama çoğunlukla muhteşem maceralar yaşıyor olacağım. Buna değecek."

Pedalları biraz daha hızlı çevirdi.

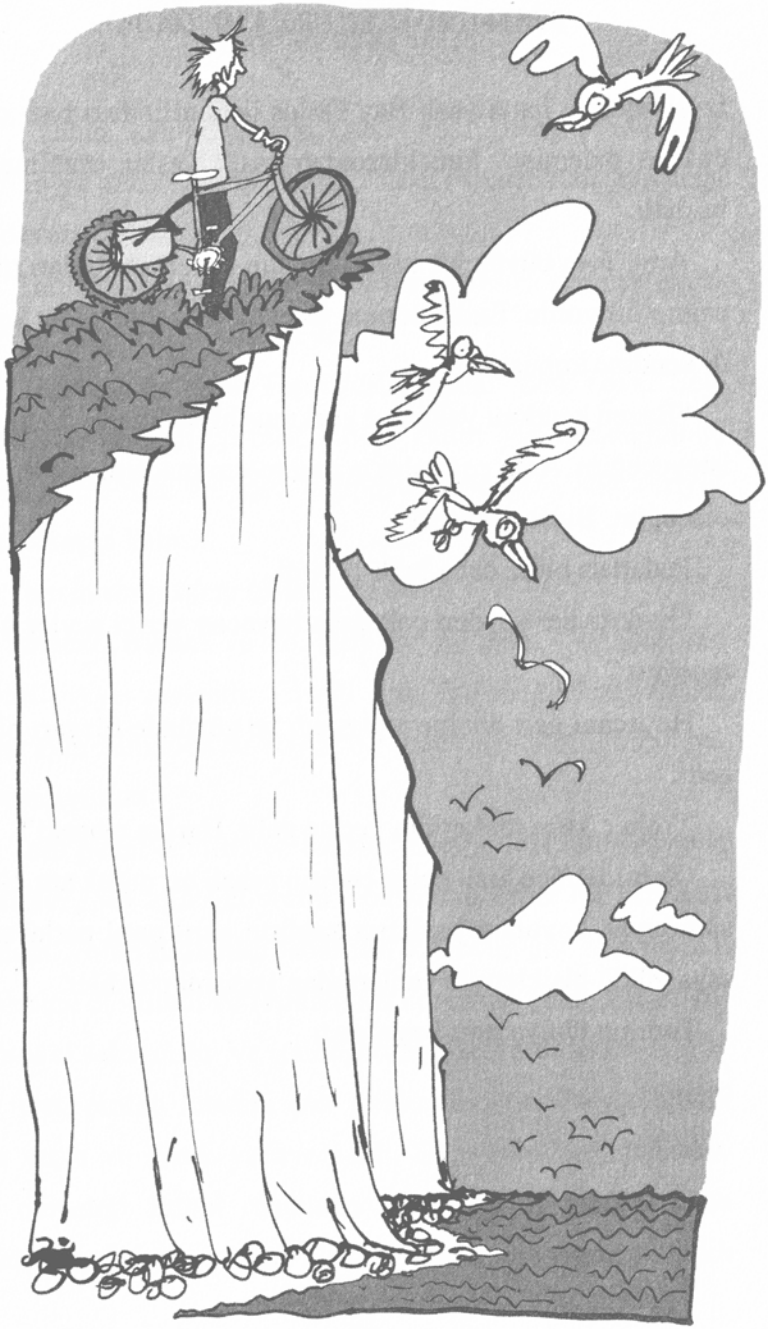
"Evdeki her şeyden çok daha heyecan verici şeyler göreceğim."

Heyecanı geri dönmeye başladı ve yüzünde rüzgârı hissetti.

"Yola çıktım mı keyfim yerine gelir. Harika olacak!"

Olabildiğince hızlı pedal çevirip neşeli bir çığlık attı. Sesini duyan koyunlar başlarını kaldırıp parıl parıl parlayan, eşya yüklü bisikletiyle yanlarından geçişini izlediler.

Tom'un dünya turu başlamıştı.

Delirdin mi Sen?

Birkaç günlük yolculuğun ardından Tom, Manş Denizi'ne ulaştı. Çok yorgundu. Bisikleti, yolculuğu için ihtiyaç duyduğu ekipmanlar yüzünden epey ağırdı. Daha önce hiç bu kadar uzun süre bisiklet sürmemişti. Geçen hafta İngiltere'yi bisikletle geçmenin uzun süreceğini düşünürdü. Ama dünyayı bisikletle dolaşmaya kıyaslanınca önemsiz kalıyordu Ne kadar çok pedal çevirdiğine inanamıyordu ama hâlâ İngiltere sınırları içerisindeydi. Tom, dünyayı bisikletle dolaşmanın kolay olmayacağını anlamaya başlamıştı. Belki de bu yüzden herkes ona ne kadar zor olacağını söyleyip duruyordu.

Ancak henüz pes etmeye niyeti yoktu. Denizi aşıp ilk yabancı ülkesine geçme zamanı gelmişti. Pasaportunun hâlâ cebinde olup olmadığını kontrol edip feribota doğru pedal çevirdi.

Sonra bilet gişesini bulup görevliyle konuşmaya başladı.

"Merhaba, benim adım Tom. Dünyayı bisikletle dolaşacağım da Fransa'ya bir feribot bileti alabilir miyim lütfen?"

"Dünyayı mı dolaşıyorsun? Hem de bisikletle? Delirdin mi sen? Binlerce kilometredir herhâlde!" dedi kadın. Tom'un söylediklerine inanamıyordu. Tom ona her deli diyenden 1 sterlin almış olmayı diledi. O zaman kesin zengin olurdu!

"Doğru, bisikletimle dünyayı dolaşacağım," diyerek bisikletinin selesini okşadı.

Kadın, "Eğer bunu yapacak kadar çılgınsan en azından bedava bir feribot biletini hak ediyorsun," deyip Fransa biletini önüne bıraktı.

Kadının nezaketi karşısında şaşırıp kalan Tom, "Teşekkürler!" diye haykırdı. O, elinde bedava bileti ve pasaportuyla, ağır bisikletini feribota yönlendirirken kadın, "İyi şanslar!" diye seslendi. Düdüğü çalan feribot Fransa'ya doğru yola koyuldu.

Şık üniformalı bir Fransız pasaportunu damgaladıktan sonra Tom bisikletini Fransa'da özgürce sürmeye başlayabilecekti. Geçiş damgasına baktı. Pasaportundaki ilk damgaydı bu. Ziyaret edeceği bütün o ülkeleri ve toplayacağı rengârenk damgaları düşününce gülümsedi. Pasaportunu

kaybetmemek için çantalarından birinin dibinde güvenli bir yere yerleştirdi ve ilk yabancı ülkesine giriş yaptı.

Tom heyecanlıydı ama dikkatini toplaması gerekiyordu. Fransa'daki insanlar da İngiltere'dekilere benziyordu ama Tom burada kimsenin ne dediğini anlayamıyordu. Dükkân tabelalarını okuyamıyordu. Arabalar da İngiltere'dekinin aksine yolun sağ tarafından gidiyordu. Pedal çevirmeye başlamadan önce kaskını sıkıca yerine oturttu. Kısacık bir feribot gezisinden sonra bile işlerin ne kadar farklı olduğunu görmek şaşırtıcıydı.

Peki Afrika ne taraftaydı?

Tom, bu soruyu kendine daha kaç kez soracağını merak etti. Sonra annesinin insanlardan yardım isteme tavsiyesini hatırladı. Yakınlardaki bir bankta, bebekli bir kadın oturuyordu. Bebeği, bebek arabasının içindeydi. Tom, iyi biri gibi göründüğünü düşündü. Ona sormaya karar verdi.

Bisikletiyle kadının yanına gidip nazik bir şekilde sordu:

"Affedersiniz, bana Afrika'nın ne tarafta olduğunu söyleyebilir misiniz acaba?"

Kadın tek kelime etmeden ona şaşkın şaşkın baktı. Tom bir kez daha denedi: "Affedersiniz, Afrika'nın ne tarafta olduğunu söyleyebilir misiniz acaba?"

Kadın bu defa bir şeyler söyledi. Konuşurken omuzlarını silkip ellerini sallıyordu. Tom söylediklerinin tek kelimesini

bile anlamamıştı. Ona sanki, "Oh la la! Bla bla bla! Vafıl vufıl vuful," diyor gibi gelmişti.

Gerçekten böyle mi demişti acaba? Elbette hayır. Tabii deli değilse. Deli olabilir miydi? Pek öyle görünmüyordu. Tabii ya! Tom onun Fransızca konuştuğunu fark etti. Ama o Fransızca anlamıyordu. Okulda Fransızcayı ancak bir sonraki sene öğreneceklerdi. Hay aksi. Şimdi, dilini bilmediği bir ülkede ne yapacaktı? Jo yanında olsaydı keşke. Onun aklına iyi bir fikir gelirdi. Ama tam da o anda onun da aklına iyi bir fikir geldi.

Tom çantalarından birini karıştırıp dünya haritasını çıkardı. Dünya haritasını anlamak için aynı dili konuşmaya gerek yoktu. Her ülkenin dünya haritası aynıydı. Tom haritayı kadına gösterdiğinde kadının yüzünde Tom'un delirdiğini düşündüğünü gösteren bir bakış belirdi. Tom önce Afrika'nın o belirgin şeklini, sonra da yüzünde soru soran bir ifadeyle sokağın iki tarafını işaret etti.

"Afrika?" dedi bir kez daha.

Bebek arabalı kadın bir an şaşkınlıkla durdu. Bebek bile şaşkın görünüyordu. Kadın kahverengi saçlarını yüzünden çekip, "*Afrique*?" diye sordu.

"Afrika," dedi Tom.

"*Afrique*?" dedi kadın bir kez daha ve giderek büyüyen

bir şaşkınlıkla önce Tom'u, sonra bisikletini, sonra yeniden Tom'u işaret etti.

Tom sırıtarak başıyla onayladı. Oldukça iyi gidiyor gibiydi.

"*Afrique,*" diye Afrika'nın Fransızca adını tekrarladı. "Hatırlaması kolay bir sözcük!" diye düşündü sonra. Elleriyle pedal çevirme hareketini yaparak Afrika'ya bisikletle gitmek istediğini anlatmaya çalıştı.

Kadın hayranlıkla başını sallayıp yolun sol tarafını, güneşin battığı yönün aksini işaret etti ve bir kez daha tekrarladı: "*Afrique.*"

Tom yeniden bisikletine binerken, "Teşekkürler!" dedi. Yola devam ettiği için öylesine mutluydu ki kadının onun dilini konuşmadığını unutmuştu. Başta "Teşekkürler" olmak üzere birkaç Fransızca kelime öğrenmeye başlasa iyi olurdu.

İşler iyi gidiyordu. Belki de bu yolculuğa başlamakla delilik etmemişti. İki devasa engeli çoktan aşmıştı. Öncelikle İngiltere'den çıkmış ve ilk yabancı ülkesine girmişti. Sonra da kelimeleri kullanmadan biriyle iletişime geçmeyi başarmıştı. Kadın oldukça arkadaş canlısı ve yardımseverdi. Tom, yolculuğunda yapayalnız olmadığını fark etti. Yardım isteyebileceği bir dünya dolusu insan vardı!

FRANSA

Bu gece çadırımı Paris yakınlarındaki bir parka kurdum. Buradan tüm şehri, o güzel Eyfel Kulesi'ne kadar görebiliyorum.

Şimdiye dek o kadar güzel şeyler gördüm ki uyuyamıyorum. Seyahatim boyunca göreceğim tüm diğer harika şeyleri düşünmeden edemiyorum! Çok eğleniyorum ve her gün heyecan verici şeyler görüyorum.

Başta insanlarla konuşurken zorlanıyordum ama yön sormak giderek kolaylaştı. Basit birkaç Fransızca kelime de öğrendim ama asıl önemlisi, bir şeyleri göstermek ve ne istediğimi anlatabilmek için ellerimi kullanmaya başladım. Aslında bu çok daha eğlenceli...

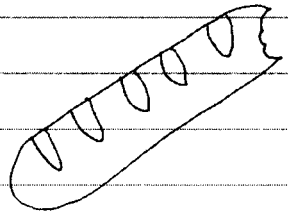
Geçen akşam bana çayın yanında salyangoz ve kokulu peynir ikram ettiler! Hepsini ~~deniyorum~~ denedim ama sanırım ben yine de klasik muzlu sandviçimden şaşmayacağım. Hem çok daha ucuzlar!

Tom

Öğrendiğim Fransızca kelimeler
(ve diğer dillerde de öğrenmem gerekenler)

	Fransızca	Okunuşu
Merhaba	Bonjour	Bonjur
Hoşça kal	Au revoir	Orövuar
Teşekkürler	Merci	Mersi
Lütfen	S'il vous plalt	Silvuple
Sol	A gauche	Agoş
Sağ	A droite	Adruat
Dümdüz	Tout droit	Tu drua
Bisiklet	Bicyclette	Bisiklet
Afrika	Afrique	Afrik
Su	L'eau	Lu

Ekmeğe baguette deniyor.

1'den 10'a kadar saymayı öğrenmedim çünkü bunun için parmaklarımı kullanabiliyorum!

Muzlu Sandviç Tarifi ve Diğer Hayati Dersler

Tom, günbegün Avrupa boyunca doğu yönünde ilerledi. Günler haftalara dönüştü. Haftalar aylara. Her geçen gün daha da güçlenip form tuttu. Sabahtan akşama kadar pedal çeviriyordu. Sabah güneşe doğru pedal çevirirken yüzünde güneş ışınlarını hissediyordu. Akşam saatlerindeyse güneş gökyüzündeki seyahatini tamamlayıp arkasına geçiyordu. Tom, önüne düşüp onu devam etmeye cesaretlendiren akşam gölgesi tarafından ileriye doğru çekiliyordu. Her gün, tanıştığı insanlarla konuşmasına yardımcı olacak birkaç yeni kelime öğrendi. Çadırını, uçurmadan çabucak kurmayı da öğrendi. Patlayan lastikleri onardı. Ve her geçen gün bacaklarındaki kasların büyüdüğünü hissetti.

Tom, çok formda olmasının yanı sıra her zaman aç olduğunu da fark etti. Aç bir bisikletçiydi o. Bisiklet sürmek çok fazla enerji tüketiyordu. Tom günün büyük bölümünü yemek hayalleri kurarak geçiriyordu. Yine bir gün hayal kurarken aklına sandviç yapmak geldi. Hem çok enerji

veriyorlardı hem de oldukça uygun fiyatlıydılar. Tom, dünya turu sırasında kaç yüz tane muzlu sandviç yediğini artık bilmiyordu.

Çok parası olmadığından her zaman ucuz şeyler yemek zorundaydı. Gittiği ülkelerdeki farklı yiyecekleri tatmayı da seviyordu. Ama genellikle gündüzleri muzlu sandviç, akşamları erişte yiyordu. Her gün aynı şeyleri yemek kulağa biraz sıkıcı geliyor olabilir ama sürekli aç olduğundan bir ya da üç muzlu sandviçin tadı Tom'a annesinin pişirdiği yemekler kadar lezzetli geliyordu.

Tom'un seyahatini ucuza getirmesinin bir başka yolu da geceleri otellerde kalmak yerine kamp kurmaktı. Çadırda uyumak iyiydi çünkü bedavaydı ve heyecan vericiydi. Aynı zamanda kötüydü çünkü çadırda duş alamıyordu ve epey kirlenmişti. Ama Tom bunu pek de önemsemiyordu.

Her gece, güneş batmaya başlarken Tom uyumak için güvenli ve sessiz bir yer aramaya başlıyordu. Kendine sakin bir koru ya da çimenlik bulurdu. Kampını kurmak için durduktan sonra her gece aynı şeyleri yapıyordu: Önce terli ayakkabılarını ve çoraplarını çıkarırdı. Pedal çevirmekle geçen zor bir günün ardından ayaklarının altında o yumuşak toprağı hissetmek hoşuna gidiyordu. Yalnızca bir nehir bulduğu zaman yıkanabildiği için ayakları epey kötü kokmaya başlamıştı!

Sonra da çadırını kurardı. Küçük, yeşil bir çadırı vardı. Fazla ağır sayılmazdı ama onu ve eşyalarını yağmurdan koruyacak kadar genişti. İlk birkaç seferinde elinde karman çorman olmuş bir çadır kumaşı ve uzun direklerle kalakalmıştı. Ama çok geçmeden işi çözmüş ve çadırı beş dakikadan kısa sürede kurmayı öğrenmişti.

Çadırı kurduktan sonra oturak olarak kullanabileceği düzgün bir kütük bulmaya giderdi. Sonra küçük kamp ocağında akşam yemeğini pişirirdi. Bulaşık yıkama işini kaşığı yalayıp, tavanın dibini ekmeğiyle sıyırarak gerçekleştiriyordu. Eve döndüğünde annesinin bu yeni tekniği kullanmasına izin verip vermeyeceğini merak ediyordu. Yemekten sonra, yaşlı bir adam olduğunda bile o gün yaşadığı maceraları hatırlamak için günlüğünü yazmaya başlardı. Aramayı bilirseniz her gün yaşanacak bir macera vardı.

BULGARİSTAN

Bulgaristan'da çadırımda oturmuş, çok sessiz olmaya çalışıyorum. Hayvanlar, sadece burada olduğumu anlamazlarsa dışarı çıkıyorlar. Şimdiye dek tavşan, tilki ve bir geyik gördüm. Ama gördüğüm en harika şey Macaristan'daki yaban domuzuydu. Bu gece bunlardan bir tane daha görmeyi umuyorum. Tabii yeterince uzun süre uyanık kalırsam.

Eskiden televizyon programlarını izlemek için geç saatlere kadar uyanık kalırdım ama şimdi, bisiklet sürerek ve muhteşem şeyler görerek geçen heyecan verici bir günün ardından mutlulukla uykuya dalıyorum.

Bazı geceler çadırımı bile kuramayacak kadar yorgun oluyorum. Ama yine de yapıyorum tabii. Yarın kuşlarının ötüşleriyle uyanır uyanmaz Türkiye'ye doğru yola çıkacağım.

Tom

!!En Sevdiğim Yiyecekler!!!

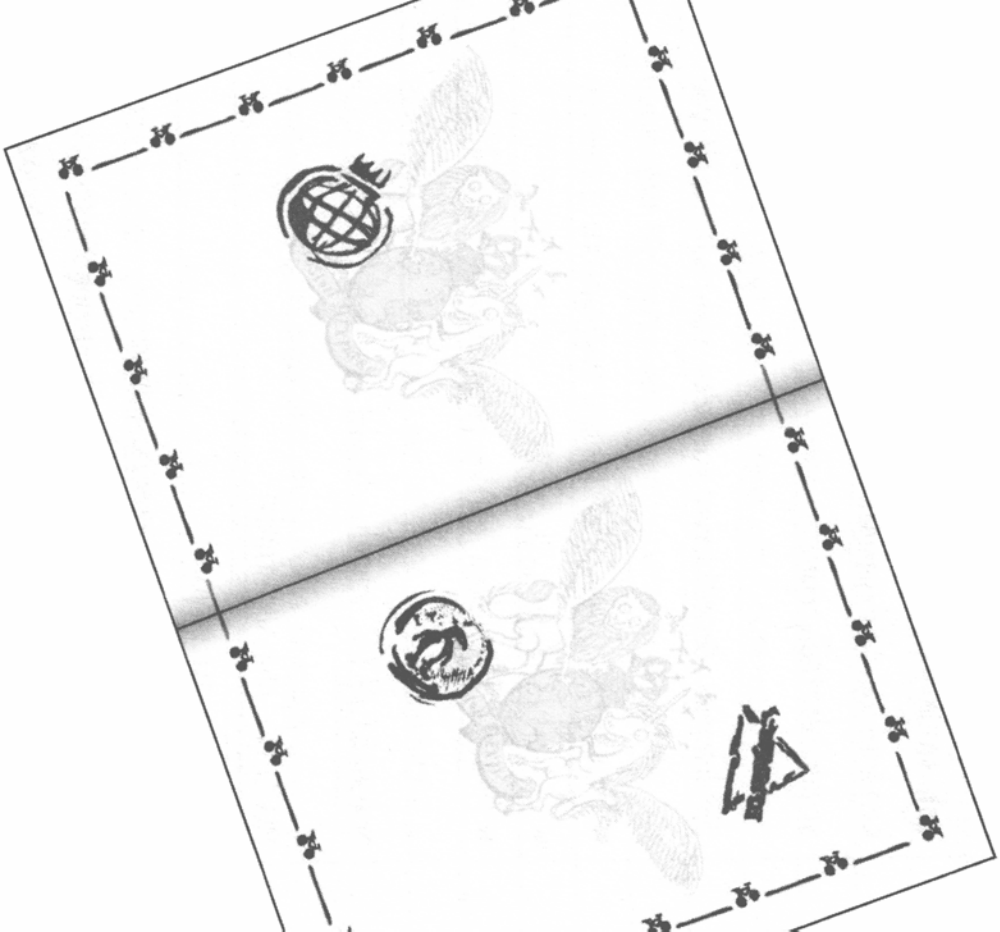
Çok fazla muzlu sandviç yedim (tarif aşağıda) ama kendime bir ödül vermek için her ülkede popüler olan şeyleri de tadıyorum.

Şimdiye dek denediklerim şunlar:

- FRANSA: çikolatalı ve fındıklı krepler
- ALMANYA: köri soslu sosis
- MACARİSTAN: dana eti ve paprika biberli gulaş çorbası
- AVUSTURYA: elmalı strudel

MUZLU SANDVİÇ TARİFİ

1. Bir muzu soyun
2. Bir dilim ekmeğin üzerine koyun
3. Üzerine bir parça daha ekmek yerleştirin
4. Muzu iyice ezip yaymak için sandviçinizin üzerine sertçe bastırın
5. Doyana kadar bu adımları tekrarlayın!

Tom Bir Mağara Adamı Oluyor

Almanya'nın Donaueschingen (Tom'un dilinin bu kadar zor bir isme alışması yaklaşık bir saat sürdü) kasabasında Tom, koca Tuna Nehri'nin kıyısına ulaşmıştı. Pırıl pırıl, masmavi Tuna Nehri Avrupa'nın ikinci en uzun nehridir (en uzunu Rusya'daki Volga'dır). Nehir, Almanya'nın Kara Ormanı'ndan (şu meşhur pastası da olan orman) başlar ve Karadeniz'e kadar uzanır. 2750 km boyunca akar. Tom tüm o yolu bisikletle geçecekti.

Tom Tuna'nın kıyısına oturup o günkü dördüncü muzlu sandviçini yerken akan suyu seyretti. Bu engin nehir onu hipnotize ediyordu. Binlerce yıldır, gece-gündüz, hiç durmadan akıyordu. Öyle büyüleyiciydi ki!

Tom haftalardır Tuna Nehri'nin yanında bisiklet sürüyordu. Avusturya, Slovakya, Macaristan, Sırbistan, Romanya ve sonunda Tuna Nehri'nin Karadeniz'e döküldüğü Bulgaristan'a ulaşmıştı.

Bulgaristan'dan ayrıldıktan birkaç gün sonra İstanbul'a ulaştı. Türkiye'nin en büyük şehri olan İstanbul, aynı zamanda Tom'un o güne dek gördüğü en güzel şehirdi. Binlerce yıldır çok önemli bir yer olan İstanbul'un etkileyici yapılarından bazıları çok ama çok yaşlıydı.

Tom ailesine bir kartpostal gönderdi. İstanbul'u gezip bir sürü fotoğraf çekerek lezzetli bir pide (Türk pizzası) ile kendini şımarttıktan sonra Boğaziçi kıyılarına indi. (Boğaziçi, 700 metre genişliğinde dar bir su geçididir.) Balık oltaları tutan yaşlı adamlar kıyıda taburelerde oturuyordu. Fazla balık yakaladıkları yoktu ama buna aldırış ettikleri de yoktu. Arkadaşlarıyla sohbet edip yüzlerinde sıcak gün ışığını hissetmek yeterli görünüyordu.

Boğaziçi, Avrupa'nın en ucudur. Geçip giden büyük gemileri gören Tom, tüm Avrupa'yı geçmiş olmanın mutluluğunu hissetti. İlk kıtasını arkasında bırakmıştı. Suyun diğer yakasında, yepyeni bir kıta uzanıyordu. Tom, Avrupa'nın geçeceği en küçük ve en kolay kıta olduğunu bilse de kendiyle gurur duydu. Buraya kadar gelebildiği için mutlu ama yola devam etmek için de hevesliydi. Onu yeni kıtalar bekliyordu. Yeni arkadaşlar, yeni zorluklar, yeni maceralar. Harika! Tom, bisikletini iterek kısa bir yolculukla suyun diğer tarafına geçeceği feribota taşıdı.

Geminin güvertesinden rüzgâra, "Hoşça kal, Avrupa! Merhaba dünyanın geri kalanı!" diye haykırdı. Bir martı, dilini anlamıyor olsa da onun yüksek sesiyle irkildi.

Tom Türkiye'de bisiklet sürerken Kapadokya bölgesini de ziyaret etmişti. İki bin yıl önce insanlar oradaki yer altı şehirlerinde yaşamaya başlamışlar. Evler, depolar; her şey kayaların içine, yer altına oyulmuş. İnsanlar ekinlerini mağaralarda saklıyor, koyunlarını ve keçilerini geceleri yanlarına alıyorlarmış. Bugün bile bazı insanlar dağ yamaçlarına oyulmuş mağaralarda yaşarlar. İlginç evlerin yanı sıra Kapadokya'da yerden yükselen, tuhaf ve bir o kadar güzel kaya formasyonları olan peri bacaları bulunur.

TÜRKİYE

Bugün İstanbul'daki Topkapı Sarayı'nda değerli taşlarla süslü kılıçlar gördüm. Mısır Çarşısı'nda dolaştım. O kadar çok koku, ses ve renk vardı ki... Bizim oradaki süpermarketlerden çok daha iyiydi! Burada bir sürü muhteşem manzara ile karşılaştım. 1500 yıl önceki en büyük yapı olan Aya Sofya gibi! O zamanlardan beri kilise olmuş, cami olmuş, şimdi de bir müze olarak faaliyet gösteriyormuş.

Sultanahmet Camii'ne inanamadım! Bir sürü kubbesi ve ~~mavna minler~~ minaresi ile şimdiye dek gördüğüm en güzel yapıydı.

Türkiye'de, Kapadokya yakınlarında oldukça havalı bir mağara evde yaşayan bir aileyle tanıştım. Mağara evde elektrik, televizyon ve sokak kapısı var. Geceyi geçirmek üzere beni evlerine davet ettiler! Gerçek bir yatakta yattım! Sanırım bu uzun süredir uyuduğum en güzel uykuydu. Uyku

tulumum pek de yumuşak değil ne de olsa. Duş bile aldım!

Bu seyahatin başlangıcından beri daha gözlemci biri oldum. Doğa hakkında pek çok şey öğrendim:

- Ağaçların neden bu kadar uzun olduğunu
- Ayın neden her gece şekil değiştirdiğini
- Gökkuşaklarının nasıl oluştuğunu

Aynı zamanda, Avrupa'da bisikletle geçtiğim şehirler hakkında bir sürü tuhaf ve ilginç şey de öğrendim. Öğrendiklerimi şöyle sıralayabilirim:

- Sosisli sandviç ilk kez Avusturya'nın başkenti Viyana'da yapılmıştır.
- Drakula Romanyalıdır.
- Bulgaristan'da başınızı aşağı yukarı sallamak "hayır", sağa sola sallamak "evet" anlamına gelir!

Dünya, ona doğru dürüst baktığınız zaman, gerçekten çok ilginç bir yer!

Selamünaleyküm!

Tom Türkiye'den sonra, Orta Doğu olarak bilinen bölgedeki Suriye, Lübnan ve Ürdün'e gitti. Orta doğu'da genellikle Arapça konuşulur. Tom bir kez daha yeni kelimeler öğrenmeye başladı. Fakat bu defa Arapçada ekstra bir zorluk ile karşı karşıya kalmıştı: Alfabe bile tamamen farklıydı. Biri yön levhalarının ve dükkân tabelalarının üzerine spagetti fırlatmıştı sanki! Tom'un yolculuğu artık daha da zorlaşmıştı.

Tom, çaresizce, "Bu yamuk yumuk şekiller nasıl birer kelime olabilir?" diye düşündü. Arapçada rakamlar bile farklı şekilde yazıldığından trafik tabelalarını ya da yol işaretlerini bile anlayamıyordu. Kaç tane muz istediğini parmaklarını kullanarak anlatmak zorunda kalmıştı.

Tabii ki yerel halk için Arapça kolay ve normaldi. Tom'un dili de onlara komik ve zor geliyordu. Arapça yaklaşık 250 milyon insanın konuştuğu, dünyada en çok

konuşulan beşinci dil olduğu için Tom bu dili öğrenmeye başlaması gerektiğini düşündü.

İlk olarak insanlarla nasıl selamlaşacağını öğrendi. Tarlalarda çobanlık yapan oğlanlar, *"Selamünaleyküm!"* diye bağırıyordu. Sabahları Tom'un tadına doyulmayan pidelerden (o kadar sıcak oluyorlardı ki bisikletine kadar hokkabazlık yaparak götürmesi gerekiyordu) aldığı fırınlardaki insanlar gülümseyip *"Selamünaleyküm,"* diyorlardı.

Aslına bakılırsa Tom'un karşılaştığı herkes, *"Selamünaleyküm,"* diyordu.

Tom, "Allah'ın selamı üzerinize olsun" anlamına gelen bu selama nasıl karşılık vereceğini de öğrenmişti.

O da, "Sizin de," anlamındaki "Aleykümselam," diye karşılık veriyordu.

Bu selamlama dünyadaki Müslümanlar tarafından kullanılmaktadır. Müslüman, İslam dinine inanan kişi demektir. İslam dünyadaki en yaygın ikinci dindir, Tom'un bisikletiyle geçtiği Orta Doğu ülkelerinde ise en yaygın dindir.

Tom, dünyadaki en büyük Roma tapınaklarını görmek üzere Lübnan Baalbek'e doğru bisiklet sürdü. Ona ayrıca tapınakların yakınındaki "Hacer-el-Habla" taşından da bahsetmişlerdi. Onu kesinlikle görmek istiyordu. Romalılar, bir otobüsten daha büyük tuğlalar kullanarak en büyük tapınağı

inşa etmeyi hayal etmişler! Tom bu tapınağın ne kadar büyük olacağını düşünemiyordu bile. Bununla birlikte Romalılar ilk dev tuğlayı bir taş ocağından çıkardıktan sonra *fazla* büyük olduğunu fark etmişler. Tuğla tam 1200 ton ağırlığındaymış! Ve neticede sadece ilk tuğlayı yapmışlar.

Baalbek heyecan verici bir yerdi. Tapınaklar o kadar iyi korunmuştu ki Tom 2000 yıl önce orada yaşayan Romalıları hayal etmekte hiç zorlanmadı. Önünde altı devasa sütun yükseliyordu. Tom orijinal taş sütunlardan sekizinin 1500 yıl önce bir gemiyle İstanbul'a taşındığını öğrendi. Sütunlar, Tom'un kısa süre önce ziyaret ettiği Aya Sofya'nın inşasında kullanılmıştı. Bu seyahat Tom'a, ne kadar çok farklı ülkenin ve kültürün birbirine karışmış olduğunu öğretiyordu.

Ürdün'deki tarihi Petra kenti daha da büyüleyiciydi. Tom'un Baalbek'ten oraya gitmesi bisikletle tam iki haftasını aldı. Petra da başka bir antik kentti. Uçurumların yamacına tapınak ve binalar oyulmuştu. Petra 2000 yıllık bir kent olmasına rağmen İsviçreli bir kâşif olan Johann Ludwig Burckhardt onu 200 yıl önce yeniden keşfedene dek Avrupalılar tarafından bilinmiyordu.

Petra, dar ve dolambaçlı bir kanyonun içine gizlenmişti. Tom dolambaçlı yolda yaklaşık bir buçuk kilometre

boyunca pedal çevirdi. Her iki yanında sarp kayalar yükselirken yalnızca çok uzaklardaki minicik bir gökyüzü parçasını görebiliyordu.

"Şehrin girişi inanılmaz!" diye düşündü Tom kendi kendine. "Bu kadar uzun süre gizli kalmasına şaşmamalı."

Ama bu, dar geçidin sonuna geldiği zaman yaşadığı heyecanın yanında sönük kalırdı. Karşısında, kumlu zeminden yükselerek ona bakan, dağın yamacına oyulmuş Hazine adıyla bilinen muazzam bir yapı uzanıyordu. Çok güzel bir gülkurusu rengindeydi. Tom'un ağzı bir karış açık kalmıştı. Eğer insanlar 2000 yıl önce böylesine güzel bir şey yapabiliyorlarsa o da kesinlikle bisikletiyle dünyayı dolaşabilirdi. Bunu gerçekten başarabileceğine inanmak için büyük ilham almıştı.

ORTA DOĞU

Orta Doğu'da dolaşırken İslam diniyle ilgili pek çok şey öğrendim. Her senenin bir ayı Müslümanlar için kutsal olan Ramazan ayıdır. Ben Suriye'ye vardığım sıralarda Ramazan'ın başıydı. Ramazan boyunca Müslümanlar gün doğumuyla gün batımı arasında hiçbir şey yiyip içmezler. Su bile!

Müslümanlar bu ayı, Allah'ın (Tanrı'nın) onaylayacağı daha iyi bir hayatı sürdürmek için neler yapabileceklerine dair daha yoğun düşünerek geçirirler. Seyahatimde diğer kültürlerin geleneklerini uygulamaya çalışıyorum ama Ramazan kurallarını uygulamam gerekmedi çünkü:

1. Ben Müslüman değilim ve
2. Seyahatteyim!

Uzun seyahatler, yemek olmadan idare edemeyeceğiniz kadar zorlu olduğundan normal kurallara uymak zorunda kalmazsınız. Diğer bir deyişle, benim günün her saati muzlu sandviçime ve matarama ihtiyacım var!

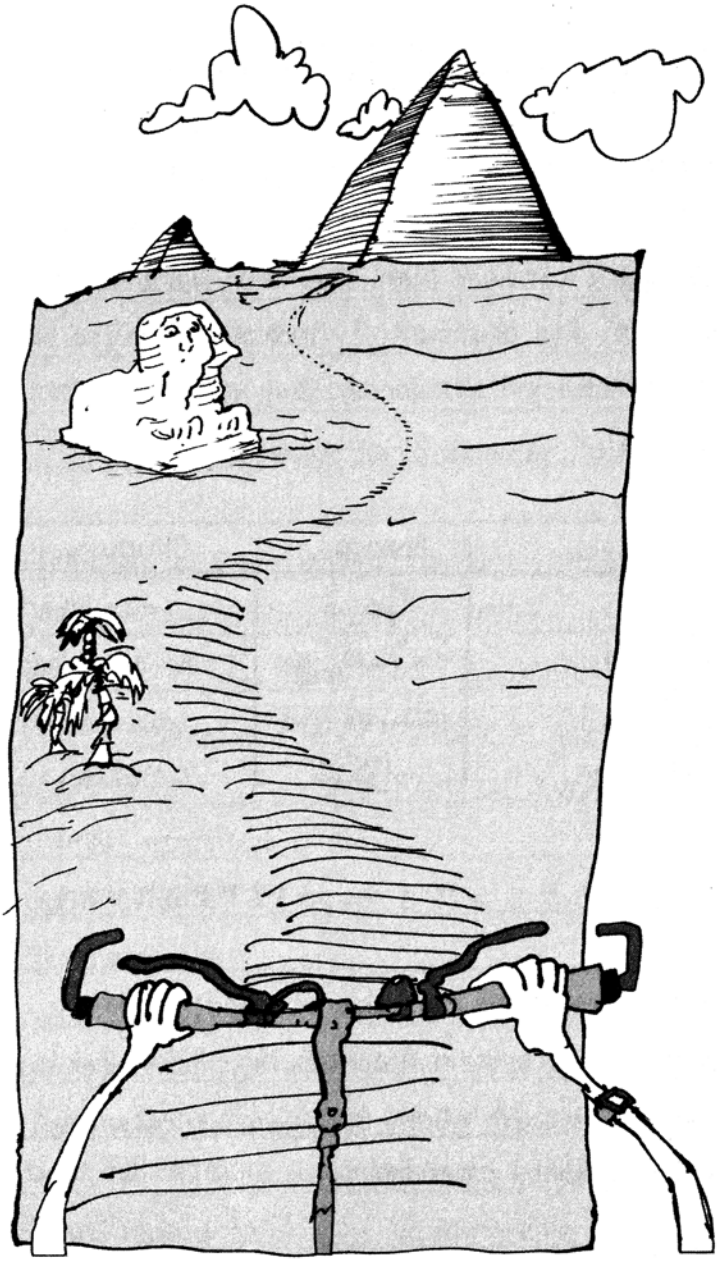
Arapça

Arapça benim için normalden daha zordu çünkü benim alıştığım harfler kullanılmıyor. Ayrıca, sağdan sola doğru yazılıyor (yani "merhaba" yazarsanız "abahrem" diye okursunuz). Buraya öğrendiğim bazı Arapça kelimeleri yazıyorum. Ben yapamayacağım için harfleri yazacak birini buldum!

	Arapça	Okunuşu
Merhaba	مرحبًا	mar'Haban
Hoşça kal	مع السلامة	mah-ah-salaama
Lütfen	من فضلك	min-fadlak
Teşekkürler	شكرًا	Şukran

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 = ٠١٢٣٤٥٦٧٨٩

Normalde rakamları parmaklarımla gösterebilmeme rağmen bu rakamların Arapçada neye benzediğini de görmek istedim çünkü kullandığımız rakamların buradan geldiğini öğrendim!

Tom ile Mumya

Beş ay boyunca pedal çeviren Tom, İngiltere'deki evinin ön kapısından Mısır sınırına kadar ulaşmıştı. Sonunda Afrika'daydı işte! Artık saçları uzamış, kıyafetleri aylarca güçlü güneş ışığına maruz kalmaktan solmuştu ama Tom her zamankinden daha zinde ve güçlüydü. Bütün gün bisiklet sürebilir, sonra da görmeyi umduğu o Mısır mumyalarından biri gibi yorgun ama mutlu bir şekilde uyuyabilirdi. Kendini daha önce hiç bu kadar mutlu hissetmemişti.

Tom bisikletini ünlü piramitlere doğru sürdü. Ama önce Süveyş Kanalı'nı geçmek zorundaydı. Yanlarına yaklaştıkça adeta çölde yelken açmış gibi duran gemileri görünce çok şaşırdı. İyice yaklaşınca dar su şeridini gördü, bu kanaldı. Üzerinde tek sıra hâlinde seyreden gemilerden fazla geniş değildi. Çölde bir kanal görmek çok tuhaftı.

Tom, Kanal'ın ardından Mısır'ın başkenti olan Kahire'ye

yöneldi. Trafik tam bir keşmekeşti. Arabalar ha bire korna çalıyor, motosikletler sıkışık trafikte makas yapıyor, bisikletlerin ve ahşap tekerlekli eşek arabalarının üzerindeki teslimatçı çocuklar işlek otoyolda ağır ağır ilerliyordu. Fırıncının biri başının üzerinde taşıdığı bir tepsi ekmekle aheste aheste bisiklet sürüyordu. Tepeden tırnağa unla kaplanmış olduğundan bir hayalete benziyordu.

Kahire, yüksek modern binalardan, cami ve minarelerden (herkesi dua etmeye çağırmak için kullanılan cami üzerindeki uzun ince kuleler) oluşan bir silüete sahipti. Tom, diğer tüm binaların arasında aniden ünlü piramitleri net bir şekilde gördü. Evdeki kitaplarında resimlerini görmüş, okulda da onlarla ilgili bir şeyler öğrenmişti. Bu yüzden gerçeklerini görmek onu çok heyecanlandırmıştı. Dünyanın en iyi fotoğrafı bile, bir yeri kendi gözlerinizle görmek kadar heyecan verici olamaz. Hızla piramitlere doğru pedal çevirmeye başladı. Akşam oluyordu, güneş o vahşi gücünün bir kısmını kaybederek batmaya başlamıştı.

Tom, Büyük Piramit'in gölgesinde oturdu. Dünyanın yedi harikasından ayakta kalan tek şey olan piramitler, bugün bile yeryüzündeki en harika şeylerden biridirler. Baalbek ve Petra gibi, piramitlerin de modern makineler olmadan inşa edildiğine inanmak zor. Tom matarasından suyunu

içti ve kendine, Afrika'ya kadar gelişini kutlamak için ekstra büyük bir muzlu sandviç yaptı.

Piramitleri inşa eden firavunlar çok ama çok zenginmiş. Öldüklerinde çok miktarda altın ve hazine ile birlikte piramitlerin içine gömülürlermiş. Bu hazinelerin büyük bir kısmı son birkaç bin yılda çalınmıştır. O yüzden bugünlerde küçük mezar odaları, piramitlerin kalbindeki derin, boş bir odadan ibarettir. Antik Mısırlılar firavunların cesetlerini korumak için özel teknikler kullanırmış. Onları uzun bandajlara sarıp mumyalarlarmış ve bu mumyalar binlerce yıl dayanırmış.

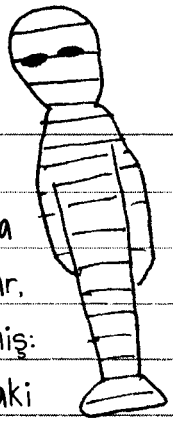
Tom şimdi Kahire'den Afrika'nın diğer ucundaki şehir olan Cape Town'a kadar bisiklet sürecekti. Afrika kulağa gerçekten heyecan verici geliyordu: filler ve timsahlar, davullar ve mızraklar, büyük şehirler ve boş yabani araziler, birçok farklı kültür, dil ve insan. Onu bekleyen tüm o maceraları düşününce Tom'un kalbi daha hızlı atmaya başladı.

İNSAN ELİYLE YAPILMIŞ DÜNYA HARİKALARI

Daha şimdiden pek çok müthiş manzarayla karşılaştım ancak yakın zamanda insan eliyle yapılmış, beni çok etkileyen iki yapı gördüm.

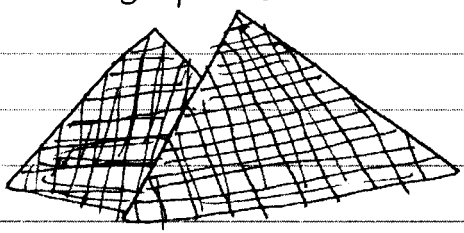
Bunlardan ilki, Akdeniz'i Kızıl Deniz'e bağlayan yaklaşık 160 kilometrelik Süveyş Kanalı'dır. Avrupa'dan Asya'ya gidip dönen gemileri binlerce kilometrelik yoldan kurtarır. 1869'da tamamlanmasından önce Avrupa'dan gelen ticaret gemileri Afrika'nın en alt ucuna kadar seyahat etmek ve oradan dönerek diğer tarafından yukarı çıkıp Asya'ya ulaşmak zorundaydı. Bu oldukça uzun bir yoldu ve aylarca sürerdi. Eminim gemilerdeki insanlar artık bütün kıtanın etrafından dolaşmak zorunda kalmayacakları için çok rahatlamışlardır!

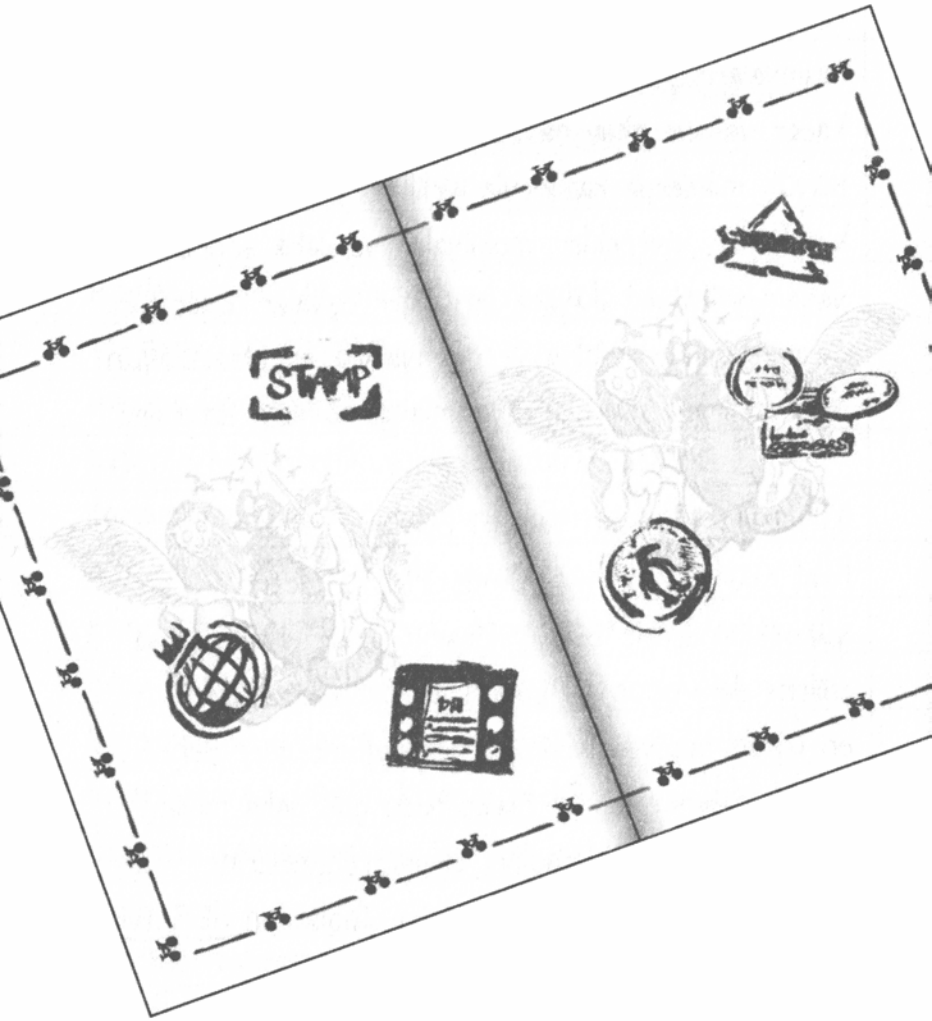
İkincisi, muhtemelen benim de favorim olan Piramitler! Mısır'da tam 138 tane piramit var ama bunlardan en bilineni Giza Piramitleridir. Bu piramitler firavunların mezarları olarak inşa edilmiştir.

Mısırlılar, öldüklerinde firavunların bedenlerini mumyalarmış çünkü beden korunursa sonsuza kadar yaşayacaklarına inanıyorlarmış. Firavunlar, büyük miktarda hazineyle birlikte gömülürlermiş: kıyafetler, yiyecekler, mobilyalar ve daha sonraki yaşamda ihtiyaç duyacakları diğer eşyalar. Eğer bir piramit mezarım olsa ve mumyalanacak olsam oyun oynayabilmek için bilgisayarımla gömülmeyi isterdim!

İki milyon tuğladan yapılan Büyük Piramit Kral Khufu için inşa edilmiştir. 140 metre yüksekliğindedir!! Büyük Piramit, Eyfel Kulesi inşa edilene dek, 5000 yıl boyunca, dünya üzerindeki en uzun yapıydı. İkisini de gördüğüme göre bence Büyük Piramit, Eyfel Kulesi'nden çok daha havalı çünkü o zamanlar taşları taşıyıp dizmelerine yardımcı olacak makineler yoktu. Taşlardan HER BİRİ tam iki ton geliyormuş!!

STAMP

Kapı Muhafızları

Tom Mısır'ı gezegendeki en uzun nehir olan Nil Nehri'nin yanında ilerleyerek geçecekti. Nehrin bu kadar dar olmasına şaşırmıştı. Çiftçilerin küçük tarlalarını sürüşünü izledi. Kocaman, tahta pullukları büyük, kıvrık boynuzlu öküzler çekiyordu. Nehir, her yıl taşıp tarlalara besleyici bir çamur katmanı eklediğinden topraklar çok verimlidir. Nil'in uzunluğu 6000 kilometreden fazladır. Bu Büyük Britanya'nın uzunluğunun dört katıdır.

Tom, nehrin tamamını geçmekle kalmayıp Cape Town'a ulaşana kadar binlerce kilometre daha gitmek zorunda olduğunu düşününce gergin bir şekilde yutkundu! Afrika çok büyüktü. Tom geleceği fazla düşünmemeye çalıştı. Aklı, Afrika'daki ilk büyük meydan okumayı planlamakla meşguldü: Sudan'daki çölü geçmek. Tom daha önce hiç çöle gitmemişti, sadece kumsala gitmişti. Bisikletle koca bir çölü geçmek bir yana kumsalda bisiklet sürmeye çalıştığını bile hayal edemiyordu. Çölü nasıl geçeceğini kara kara

düşünüyordu. Oradaki kum miktarını düşünmek hiç işe yaramıyordu.

Mısır'daki herkes Tom'a bisikletiyle çölü geçmeyi düşünmesinin bile delilik olduğunu söyledi.

Pazardaki meyve tezgâhında duran adam, "Çok sıcak!" deyip şans getirmesi için ona fazladan bir muz uzattı.

Tom'un mataralarını dolduran irice bir adam, "Senin için çok uzun, hayatta kalamayacak kadar zayıfsın!" diye haykırdı. Gece konaklamasına izin verilen köy camisindeki bir oğlan, "Çok kumlu. Bisikleti itmek zorunda kalacaksın!" diye uyardı.

Kimse yapabileceğini düşünmüyordu. Tom, evdeki herkesin ona bisikletle Afrika'ya gitmenin imkânsız olduğunu söylediğini hatırladı ama işte şimdi Afrika'daydı ve hâlâ güçlü bir şekilde yola devam ediyordu. Çölü geçip geçemeyeceğini öğrenmesinin tek yolu da bunu denemekti. Başarılı olamayacağını ve vazgeçmesi gerekebileceğini biliyordu. Ama hiç denememektense elinden gelenin en iyisini yapıp başarısız olmak daha iyiydi.

Tom kendini dikkatli bir şekilde çöle hazırladı. Günlüğüne tehlikeli çöl yolculuğu sırasında hayatta kalmak için yapması gereken her şeyin bir listesini yazdı.

Olabildiğince hazırlıklıydı. Şimdi yapması gereken tek şey kendine güvenmek ve yola çıkmaktı. Çölden geçmeyi başarabileceğine inanıyordu. Çölün sıcak, sert, korkutucu ve ıssız olacağını biliyordu. Ancak herkesin ona çok zor olacağını söylediği bir şeyi başarırsa ne kadar mutlu olacağını düşündü. Bu gitmeye değerdi.

Mısır'da birkaç hafta daha pedal çevirdikten sonra karşısına bir bariyer çıktı. Güneye doğru indikçe hava giderek ısınmıştı. Asfalt yol güneşin altında parlıyordu. Arazi düz ve kahverengiydi. Ne bir bitki ne bir ağaç vardı. Hava sıcak ve durgundu. Sudan'a geçeceği sınıra ulaşmıştı.

Bariyerin Mısır tarafında, Mısırlı bir polis memuru Tom'un pasaportunu kontrol etmek istedi. Pasaporttaki pullara hayretle baktı.

"Sen bu bisikletle 16 ülkeye mi gittin?" diye sordu. Şüphesi yüzünden okunuyordu.

"Evet!" dedi Tom gülümseyerek. "Ama bisikletimde tüm dünyayı dolaşacaksam daha gitmem gereken çok ülke var."

"Dünya turu mu yapıyorsun? Delirdin herhâlde, genç arkadaşım!" diye karşılık verdi, adı Çavuş Şerif olan polis memuru. Çavuş Şerif çok kısa ve neredeyse boyu kadar eni olan bir adamdı.

Yüzünde ciddi bir ifadeyle, "Sudan'a girmemelisin. Orası çöl! Çok tehlikeli," dedi. Tom'u yanına çekip kulağına, "Ve Sudan'da... herkes hırsızdır! Hepsi hırsızdır," diye fısıldadı.

Omzunun üzerinden, bariyerin diğer tarafında, en fazla birkaç metre ötede duran polis memurunu işaret etti. Adam, Tom'u ve bisikletini fark etmemiş gibi davranarak uzaklara dalmış, ıslık çalıyordu. Tom, Sudan polisinin hırsıza değil iyi bir adama benzediğini düşünse de Çavuş Şerif'e dikkatli olacağına dair söz verdi.

Çavuş Şerif bariyeri kaldırıp Tom'un Sudan'a girmesine izin verirken gülerek, "İyi şanslar!" dedi. "İhtiyacın olacak!"

Bariyerin diğer tarafında, Sudan polis kuvvetleri üniforması giymiş bir adam duruyordu. Adı Çavuş Amarri idi. Mısırlı polis gibi o da Arapça konuşuyordu ama birbirleriyle hiç konuşmamışlardı. İkisi de kendisini karşısındakiyle konuşamayacak kadar önemli hissediyordu. Birbirlerini sevmiyorlardı. Tom dünyayı dolaşırken insanların, haklarında hiçbir şey bilmeseler bile, komşu ülkede bulunan insanları sevmediğini fark etti. Bu ona çok saçma gelmişti. Bu iki polis memuru yıllarını, neredeyse yan yana, sessizlik içinde, birbirlerini görmezden gelerek geçirmişti. Sohbet etseler muhtemelen arkadaş olurlardı ve sıkıcı nöbet günleri daha eğlenceli geçerdi.

Çavuş Amarri, Çavuş Şerif'le konuşurken Tom'u fark etmemiş gibi yapmıştı. Şimdiyse Tom'u ağzı kulaklarında karşılıyordu. Çavuş Amarri çok koyu tenli, uzun boylu, zayıf bir adamdı. Gözleri yüzünde bembeyaz parlıyor, gülümsediğinde dişleri bir hilal gibi beliriyordu. Çavuş Amarri çok mutlu bir adama benziyordu.

"Sudan'a hoş geldiniz!" dedi. "Sudan dünyanın en güzel ülkesidir. Sefa geldiniz."

Sudan polisi, Tom'un pasaportunun 17. sayfasını Sudan vizesi damgasıyla damgaladı. Büyük ve renkli damga kıvrımlı Arap harfleriyle süslenmişti. Adam, Tom'un yanında yeterince su olup olmadığını kontrol etti.

"Dostum, çölümüzde dikkatli ol. Zor bir yerdir. Suyunu dikkatli bir şekilde tüketmelisin."

Tom yanında bolca su olduğuna dair adamı rahatlattı ama aslına bakılırsa o da çok endişeliydi. Yakın zamanda tanıştığı herkes onu çölle ilgili uyarmıştı. Ama Çavuş Amarri, Tom'un keyfini yerine getirecek sözcüklerle konuşmaya devam etti.

Nübye Çölü olarak geçen çölümüz, çok güzeldir. Cesur ve hazırlıklıysan daha önce hayal bile etmediğin bir deneyim yaşayacaksın. Birer pırlanta kadar parlak yıldızlar ve göğü turuncuya boyayan gün batımları göreceksin. Diğer

uca ulaştığında, ülkendeki hiç kimse senin gördüklerini görmemiş olacak."

Sonra Tom'u kendine doğru çekti ve bariyerin diğer tarafında duran Çavuş Şerif'i işaret ederek, "Şu Mısırlıların hepsi hırsızdır! O ülkeden kaçabildiğin için şanslısın!" diye fısıldadı.

Tom Mısır'da bisiklet sürmekten ne kadar hoşlandığını ve Mısırlı polis memurunun aslında çok kibar davrandığını söyledi.

Çavuş Amarri çok şaşırmış görünüyordu.

"Genç Tom, doğru mu bu söylediklerin?" diye sordu.

"Tamamen doğru," dedi Tom. Bir parça yalan da katarak, "Ve bana Sudan'ı ne kadar çok sevdiğini anlattı," diye de ekledi.

"Pekâlâ, o hâlde şu Mısırlı polis memuruyla konuşmalıyım, değil mi?" dedi Çavuş Amarri.

"Kesinlikle!" diye karşılık verdi Tom.

Sonra da memurla vedalaşıp pedal çevirmeye başladı.

Çavuş Amarri'nin, Çavuş Şerif'e heyecanlı bir şekilde seslendiğini duydu.

"Affedersiniz Çavuş Şerif? Yıllarca yan yana durmamıza rağmen birbirimizle daha önce bir kez bile konuşmamış

olsak da belki bariyerin bu tarafına gelip benimle bir fincan çay içebilirsiniz diye düşündüm. Size Mısır hakkında sormak istediğim pek çok soru var."

Tom fazla bir yol gitmemişti ki arkasından gelen kahkahaları işitti. İki polis memuru çoktan arkadaş olmuştu sanki. Tom gülümseyip çöle doğru pedal çevirdi.

ÇÖLDE HAYATTA KALMA

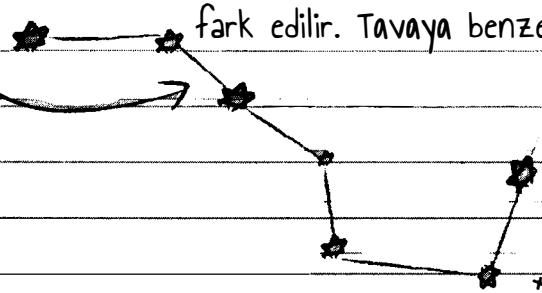
Çöl hakkında konuşan onca farklı insanı dinledikten sonra çölde hayatta kalabilmek için bir dizi altın kurala ulaştım:

- İçine su koyabilecek bir sürü şişe topla.
- Yumuşak kumda tutuş sağlamak için geniş ve pürtüklü dağ bisikleti lastikleri tak.
- Güneşten korunmak için geniş bir şapka tak, güçlü bir güneş koruyucu krem sür, pantolon ve uzun kollu gömlek giy.
- Kum fırtınalarına karşı yanında güneş gözlüğü ve uzun bir eşarp olsun.
- Rotadan çıkmamak için pusula taşı.
- Acil bir durumda seni bulabilmeleri için yerel polise rotanı bildir.
- Hava çok ısınmadan pedal çevirmeye başla ve gün ortasında bir gölge bulmaya çalış.

Bana verilen pratik tavsiyeler dışında söylenen bir başka şey de çölde yıldızların ne kadar parlak göründüğüydü.
Ama onlar yalnızca güzel değildi...

DÜNYANIN KUZEY KISMINDA YILDIZLARA BAKARAK YÖNÜNÜ BULMAK

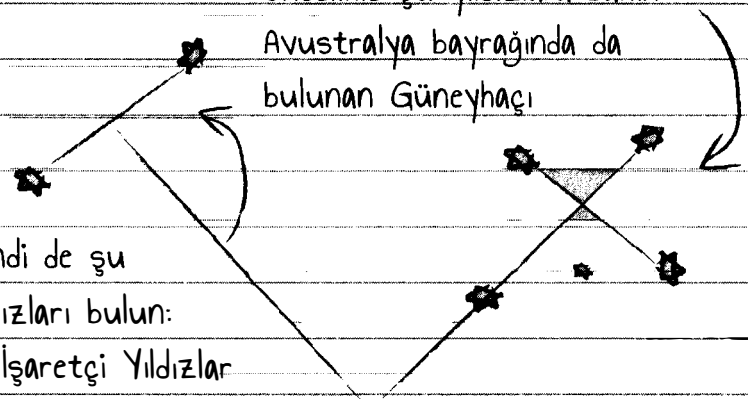
Şu yıldızlara bakın: Büyük Ayı. Bu takımyıldız, büyük ve parlaktır. Kolayca fark edilir. Tavaya benzer!

Kutup Yıldızını bulmak için tavanın sonundaki iki yıldızdan bir çizgi takip edin ve kuzeye gitmek için Kutup Yıldızını izleyin!

DÜNYANIN GÜNEY KISMINDA YILDIZLARA BAKARAK YÖNÜNÜ BULMAK

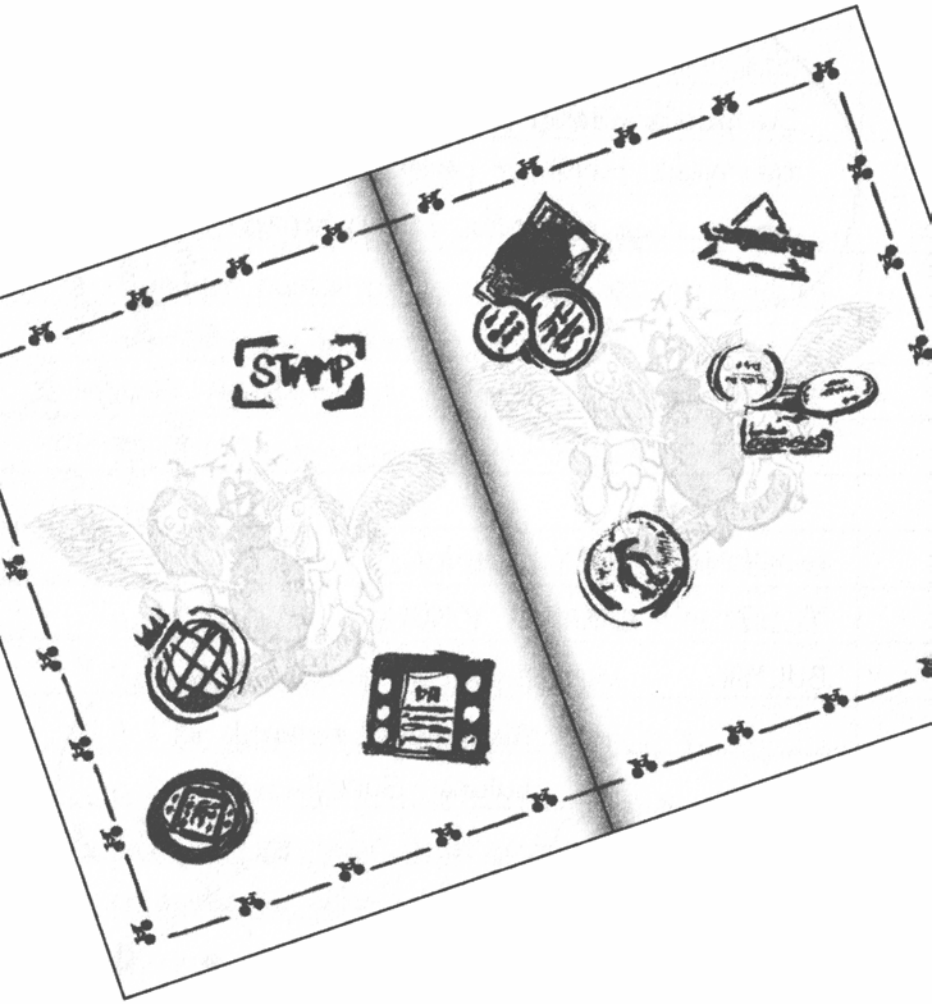
Öncelikle şu yıldızlara bakın: Avustralya bayrağında da bulunan Güneyhaçı

Şimdi de şu yıldızları bulun:

İşaretçi Yıldızlar

İki takımyıldız arasında bir çizgi çizin ve... GÜNEYİ bulun.

SWAP

Kum ve Sudan

Bir saat sonra yol aniden bitti. Yolun sonuna gelmişti. Tom, birkaç ay boyunca düzgün bir asfalt yol görmeyecekti. Macera daha da zorlaşmak üzereydi. Bisikletinin bununla başa çıkacak kadar güçlü olmasını umuyordu. *Kendisinin* de bununla başa çıkacak kadar güçlü olmasını umuyordu.

Tom pürüzsüz asfalttan geçip çöle indi. Çöl! Sessizlik. Sıcaklık. Dört bir yana uzanan düz ve sıcak bir sessizlik. Bu görüntü Tom'un maceraya olan iştahını kabartmıştı. Su şişesinden bir yudum aldı, gözlerindeki teri sildi ve bisikletini sürdü. Ve anında hoplayıp sarsılmaya başladı. Çantaları o yana bu yana savruluyordu ve hızı düşmüştü. Tom etrafına bakındı. Hayal ettiği gibi uzun kum tepeleri ya da develer yoktu. Karşısındaki sadece parıldayan bir boşluktu. Demek çöl gerçekte böyle bir şeydi... Vay canına!

Çöl çok sıcak ve sertti. Tom düz, taşlı ovaların üzerinde günlerce ağır ağır ilerledi veya ağır bisikletini derin kumlarda bata çıka sürükledi. Terlemiş ve susamıştı ama devam

etmesi gerektiğini biliyordu. Her zaman pusulasına bakıp güneye doğru ilerliyordu. Geceleri uyku tulumunu kumun üzerine seriyor (akrep var mı diye dikkatlice kontrol ettikten sonra) ve uykuya dalarken gözlerini aya çeviriyordu.

Şafak vakti, turuncu güneş ufuktan yavaşça yükselirken Tom uyku tulumunu toplayıp kahvaltı niyetine bir avuç hurma yiyor (Bedevi çöl insanlarıyla ilgili bir kitapta onların hep hurma yediklerini okumuştu), sonra da dişlerini fırçalayıp ayakkabılarını giyiyordu. Ayakkabılarını giymeden önce, içlerinde uyuyan akrep olmadığından emin olmak için onları sallamayı da unutmaması gerekiyordu. Bu alışılması güç ve tuhaf bir alışkanlıktı ve Tom sık sık yapmayı unutuyordu. Normal hayatına döndüğünde asla yapmayacağı bir şeydi sonuçta ama bir gün Tom kahvaltısını ederken, ayakkabısının içinden büyük, şişman bir akrep çıktı. Ve bundan sonra Tom bir daha asla ayakkabılarını kontrol etmeyi unutmadı!

Tom, güneşin doğudan doğduğunu bilse de pusulasını kontrol etti. Güneş sol tarafında kaldığı sürece güneye gidiyor demekti. Ve yeniden yola çıktı. Yeni bir gün başlamıştı ve Nübye Çölü'nde iyi ilerleme kaydediyordu.

Bisikleti her zamankinden daha ağırdı. Çantaları, çölde onu idare edecek kadar yiyecek ve suyla doluydu. Erzakı-

nın yettiğinden emin olmak için çok dikkatli olması gerektiğini biliyordu. Suyunu idareli kullanmalıydı. Vücudunu veya giysilerini yıkayarak suyu boşa harcamıyordu. Gece gündüz aynı kıyafetleri giyiyordu. Giysileri artık tuzlu terden dolayı sertleşmişti. Saçları karman çorman ve düğüm düğüm olmuş, yüzü kir-toz içinde kalmıştı. Pis, kokuşmuş ve iğrenç bir hâldeydi. Ve buna bayılıyordu! Bu bir maceraydı! Geçmesinin imkânsız olduğunu söyledikleri çöldeydi ama o ömründe hiç eğlenmediği kadar çok eğleniyordu!

Üç haftalık çöl yolculuğunun ardından Tom küçük bir kasabaya ulaştı. Sıcak kumun üzerinden geçip bir kez daha yola çıktı. Yol sadece çakıldan yapılmıştı ancak çöldeki sarsıntının ardından çok lüks geldi. Yeniden medeniyete dönmek garip geliyordu: havada sinekler, sokaklarda eski teneke kutular ve çöp yığınları vardı. Hava mazot kokuyordu ve sessizlik sona ermişti. Motorların, müziğin ve sohbetin sesini duydu. Ama Tom'u en çok etkileyen şey insanları tekrar görmekti.

Sudanlı erkekler uzun, dökümlü beyaz giysiler; kadınlarsa güzel, rengârenk elbiseler giyiyordu. Tom şişelerini yeniden doldurmak ve yüzünü yıkamak için merkezi su pompasını arayarak köyde dolaşırken gözlerini insanlardan

alamıyordu. Şişman insanları, zayıf insanları, uzun insanları, kısa insanları, gençleri ve yaşlıları gördü. Hepsinin iki gözü, bir burnu ve bir ağzı olsa da birbirlerinden nasıl da farklı göründüklerini görmek onu âdeta büyülemişti... Uzun zamandır vahşi doğada kendi başına olmak Tom'u normal, gündelik hayata dair şeyler hakkında çok daha gözlemci olmaya itmişti. Çölün güzelliğini ve orada tek başına hayatta kalma mücadelesi vermeyi sevmişti. Ama tekrar insanlar arasında olduğu için de mutluydu.

Etiyopya'ya Doğru

Sudan'ın başkenti Hartum'a ulaşan Tom, pedal çevirmeye devam ederek iki muazzam nehir olan Mavi Nil ve Beyaz Nil'in birleşip "Nil Nehri" adını aldığı bir kavşağa ulaştı. Ve Mavi Nil'i kaynağına, yani Etiyopya'ya doğru izlemeye başladı. Yolculuğun bir sonraki aşaması başlamıştı. Dağlık Etiyopya ülkesine doğru pedal çevirdi.

Etiyopya'daki çocuklar, daha önce hiç Tom ve eşya yüklü bisikletine benzer bir şey görmemişlerdi. Avrupa'da bisiklet sürerken insanlar Tom'un her şeyini sadece dört küçük çantada taşıdığını görüp onun yoksul biri olabileceğini düşünürdü. Ama Afrika'da insanlar Tom'un onca şeyi dört çantada taşıdığını görüp onun çok zengin bir insan olduğunu düşünüyorlardı. Gittiği her Etiyopya köyünde meraklı çocuklar etrafını sarıp sarı saçlarına ve güzel bisikletine hayran hayran bakıyordu. Aralarından geçerken 10, 20, hatta 50 çocuktan oluşan gruplar kilometrelerce onu izliyordu. Onu gördükleri için çok heyecanlıydılar. Etiyopyalılar

uzun mesafeli koşularda çok iyiydiler, Tom'da bisiklet olsa da çocuklar arkasından uzun süre koşuyordu. Tom, sınıf arkadaşlarını düşündü. İçlerinden hiçbiri Afrika'daki bu çocuklar kadar hızlı ya da uzun mesafe koşamazlardı. Bu çocukların çoğunun ayakkabısı bile yoktu.

Tom bir sürü çocukla çevrili olmasına rağmen kendini yalnız hissetti. Etiyopya'da konuşulan Habeş dilini bilmiyordu. Etiyopyalı çocuklar da onun dilini. Tom ailesini ve arkadaşlarını özlüyordu. Pedal çevirmeyi bıraktı, bisikletini tozlu toprağa düşürdü ve yere oturdu. Yere kocaman bir gözyaşı düştü. Tom yolculuğunda ilk kez eve dönmeyi istedi.

Kalabalık Etiyopyalı çocuk grubu koşmayı bıraktı. Tom'un etrafında sessiz bir daire hâlinde durdular. Üzgün olduğunu görebiliyorlardı. Ama dilini konuşamadıkları için onu neşelendirecek hiçbir şey söyleyemediler.

Tam o sırada, başka bir çocuk, kalabalığın neden toplandığını görmek üzere evinden çıkıp tarlalardan koşarak geldi. Tom ile hemen hemen aynı yaştaydı. Adı Abai'ydi. Abai, köyündeki hayatın gerçekten sıkıcı olduğunu düşünüyordu. Heyecan verici hiçbir şey olmuyordu. Abai koşarken, çocukların neye baktığını tahmin etmeye çalıştı. Kalabalığın ortasında bir İngiliz çocuğu bulacağını hiç düşünmemişti! Daha önce hiç İngiliz çocuk görmemişti.

Abai kalabalığı yararak geçerken Tom başını kaldırıp baktı ve "Merhaba," dedi. Aslında merhaba demekle uğraşmamalıydı çünkü kimse onu anlayamayacaktı ama annesi her zaman insanlara merhaba demesini söylerdi. Bu kibar bir davranıştı.

"Merhaba," diye yanıtladı Abai.

Tom'un başı sanki bir yaya bağlanmış gibi aniden yukarı kalktı. Gözleri şaşkınlıktan kocaman açıldı.

"İngilizce konuşabiliyor musun?" diye sordu Tom.

"Evet, İngilizce konuşabiliyorum," diye yanıtladı Abai, utanarak.

Abai'nin babası kasabanın öğretmeniydi. Sırf eğlence olsun diye Abai'ye küçüklüğünden beri azar azar İngilizce öğretiyordu. Abai, kulağa tuhaf gelen kelimeleri öğrenmekten hoşlanıyordu ama bir gün gerçek bir İngiliz'le tanışacağını hiç düşünmemişti. Abai, Tom'un onca insanın ortasında, toprağın üzerinde oturduğunu görünce heyecanlanmıştı. Ama aynı zamanda da utanmıştı. Kalabalıktaki diğer çocuklar artık Tom'a değil Abai'ye bakıyorlardı. Bisikletteki bu garip çocukla konuşabildiğini görmek onları hayrete düşürmüştü.

"Benim adım Tom. Senin adın ne?"

"Ben Abai. Nerelisin? Burada ne yapıyorsun? Neden bisikletin var?" Abai'nin, soracağı öyle çok soru vardı ki ilk önce hangisini soracağını bilemiyor ve Tom'un sorularını cevaplamasına fırsat vermiyordu.

Tom art arda gelen sorulara gülümseyip İngiltere'den geldiğini açıkladı. Dünyayı bisikletle dolaşmaya çalışıyordu. Kulağa hep çılgınca bir şey gibi geliyordu. Ama o an istediği tek şey eve dönmek olduğu için daha da aptalca gelmişti. Çocuklar Abai'ye bağırmaya başladılar.

"Kimmiş? Ne söylüyor? Onu anlayabiliyor musun? Nereden gelmiş? Kayıp mı olmuş? Neden bisiklet sürüyormuş? Çantalarında ne var? Neden bu kadar pis?"

Sonra hepsi Abai'yi duyamadıklarından birbirlerine bağıra bağıra sessiz olmalarını söylemeye başladılar. Derken sonunda herkes sakinleşti.

Abai kalabalığa Tom'un İngiltere'den bisikletiyle geldiğini ve dünyayı bisikletle gezdiğini anlattı. Bunu duyan çocuklar tekrar bağıra çağıra konuşmaya başladı. Hep bir ağızdan konuşuyor, Tom hakkında daha fazla şey öğrenmek istiyorlardı. Hepsi de gülüyor ve gülümsüyordu.

Tom artık kendini o kadar da yalnız hissetmiyordu. Abai'nin sorularını yanıtladı, sonra da kendi sorularını sormaya başladı.

"Hepiniz nasıl bu kadar hızlı koşabiliyorsunuz? Neden mızrak taşıyorsunuz? Burada ne yaptığımı düşündünüz?"

Abai, arkadaşlarıyla her gün en yakın okula ulaşabilmek için kilometrelerce yol katetmek zorunda olduklarını açıkladı. Okul servisi yoktu, köylülerde de araba bulunmazdı; bu yüzden hepsinin yürümesi gerekiyordu. Yürümek çok uzun sürdüğü için de hepsi koşuyordu. Her gün koşmak herkesin zinde ve hızlı olmasını sağlıyordu. Okul bittiğinde öğle yemeğine yetişmek için tekrar eve koşuyorlardı.

Tom kendi okulunun da öğle yemeği zamanında bitmesini isterdi. Ancak Abai, Etiyopya'da birçok çocuğun, ailelerinin yiyecek alacak para kazanmasına yardımcı olmak amacıyla öğleden sonraları çalışmak zorunda olduğunu açıkladı. Bu yüzden bazı çocuklar uzun ve keskin mızraklar taşıyorlardı. Bu saatlerde hepsinin, tarlada koyunlarla ilgilenip onları tehlikeli vahşi hayvanlardan koruyor olması gerekiyordu. Ama Tom'u bisikletinin üzerinde görünce dayanamamışlardı. Koyunlarını bırakıp eğlenceye katılmak ve Tom'a bakmak için koşarak gelmişlerdi.

"Gelip ailemle tanışsana," dedi Abai, Tom'a. "Gece bizde kalabilirsin. Hem biraz Etiyopya yemeklerini de tatmış olur, *injera* yersin!"

"Çok teşekkürler," dedi Tom. "Harika olur. Bugünlerde hep açım zaten. Evinizi görmeyi de çok isterim."

Tom böylece kalabalık çocuk grubuna veda etti. Hepsi gülümseyerek ona el salladılar. Sonra kurak ve taşlı arazide, ağır bisikletini Abai'nin yardımıyla iterek eve doğru yola koyuldu. Tom kendini çok ama çok daha mutlu hissediyordu.

Evin dışında, küçük bir sebze tarlası vardı. Abai'nin evi, duvarları kerpiçten yapılmış, küçük ve yuvarlak bir evdi. Dik çatısı, birbirine sıkıca bağlanmış uzun çalı demetlerinden yapılmıştı. Çatıdan duman çıkıyordu. Gören, ev yanıyor sanırdı.

"Endişelenme," dedi Abai, "annem yemek yapıyor herhâlde. Ama yemeği yakmıyor. Yemeği evimizde, açık ateş üzerinde pişiriyoruz. Bu yüzden de çok fazla duman çıkarıyor. Annem çok iyi bir aşçıdır. Yemeklerine bayılacaksın."

Sonra Abai, yüksek sesle Habeş dilinde Tom'un anlayamadığı bir şey söyledi. Abai'nin annesiyle babası, üç erkek ve iki kız kardeşi küçük evden dışarı çıktı. Hepsi de Tom'u görünce şaşırıp kaldılar.

Abai, Tom'un İngiltere'den geldiğini ve dünyayı bisikletle dolaştığını açıkladı. Tüm aile önce hayretle baktı, sonra

gülerek Tom'u memnuniyetle eve davet ettiler. Oldukça sıra dışı bir misafirdi. Abai, Tom'a, "Başımızın üstünde yerin var," dedi. Mükemmel bir zamanda eve gelmişlerdi: akşam yemeği yenecekti. Bütün aileye ve Tom'a yetecek kadar bol yemek vardı.

Tom'un dünyayı bisikletle dolaşırken en çok keyif aldığı şeylerden biri de çok farklı yiyecekler denemekti. Her zaman lezzetli olmasalar da her zaman ilginçtiler. Muzlu sandviçlerinden sonra hoş bir değişiklik olacaktı. Etiyopya yemekleri, şimdiye kadar denediği en sıra dışı yemeklerdendi.

Hepsi alçak, yuvarlak bir masanın etrafında yere oturdu. Aile Tom'a seyahati hakkında sorular sordu. Soruları Abai ya da öğretmen olan babası tercüme ediyordu. Sonra Abai'nin annesi masaya büyük, yuvarlak bir tepsi getirdi. Tepsi devasa bir gözlemeye benzeyen bir şeyle kaplıydı.

"Bu ekmeğe *injera* denir," dedi Abai. "Etiyopya'da neredeyse her gün bunu yeriz."

İnjeranın üstünde güveç ve pişmiş sebzeler vardı. Masada tabak, bıçak ya da çatal yoktu.

Abai, Tom'a Etiyopya usulü yemek yemeyi gösterdi. Eliyle bir parça *injera* koparttı ve onu sebze almak için kullandı. Lokmayı ağzına attı ve çiğnerken gülümsedi. Sonra

Tom'un sırası geldi. Bütün aile, yemekleri sevip sevmediğini görmek için Tom'un suratını izliyordu. En dikkatli izleyen de Abai'nin annesiydi. Tom bir parça injera koparıp yemeye başladı.

Böyle hareketli bir günün ardından Tom gerçekten öyle açtı ki yemek ona daha da lezzetli gelmişti. Gülümseyerek, "*Amesegenallo*" dedi. Bu, Habeş dilinde "teşekkür ederim" anlamına geliyordu. Yemekleri çok beğenmişti. Çok baharatlıydılar.

Herkes güldü. Tom yemekleri beğendiği için mutluydular. Hep birlikte yemeye başladılar. Herkes aynı devasa injera parçasından yiyip yemeğini paylaşıyordu. Hiç durmadan konuşup yemek yiyorlardı. Çok gürültülü bir yemekti. Birbirlerinin ülkesi hakkında sorulacak bir sürü soru ve öğrenecek bir sürü şey vardı.

Abai'nin annesi İngiltere'deki insanların injera yemediğini öğrenince şaşkına döndü. Tom da Etiyopya'dakilerin İngiltere'den farklı bir yılda olduklarını öğrendi! Etiyopya takvimi, dünyanın geri kalan ülkelerinin takviminden yedi yıl gerideydi. Etiyopya'da zamanı söylemek bile farklıydı. Tom'un alışık olduğu gibi güne gece yarısından başlamak yerine Etiyopya zamanında gün, güneş doğarken başlıyordu. Yani, gün doğumundan bir saat sonra, saat sabah bir olmuş oluyordu.

Ev çok küçük olduğundan Tom'un uyuması için yedek bir yatak yoktu. Ama bu, Tom için hiç önemli değildi. Çok yorgundu ve sadece uyku tulumunu açıp yerde uyumaktan memnundu.

Tom, sabah uyku tulumunu toplayıp bisikletine binmeye hazırlanırken, ona bu kadar iyi baktıkları için yeni arkadaşlarına teşekkür etti. Bütün aile, o gözden kayboluncaya kadar arkasından el salladı. Yolculuğunun kalan kısmında tanışacağı yeni arkadaşlara ve Etiyopya'nın dimdik yayla yollarına doğru ilerledi. Abai'nin kibar ailesi Tom'un keyfini yerine getirmişti. Maceraya atılmak için yine eskisi gibi sabırsızlanıyordu.

Sonraki birkaç hafta dağlarda bisiklet sürdü. Yol çok kayalık ve engebeliydi. Zavallı bisikleti çok zorlanıyordu. Tepedeki ağaçlarda sallanan maymunlar Tom'un ağır ağır pedal çevirişini izliyorlardı. Başını çevirdiği her yerde, o güne dek gördüğü en büyük dağlar vardı. Bu dağları tırmanıp geçerken ter içinde ve nefes nefese kalmıştı. Her akşam bacakları ağrıyordu ama bir yandan da kaslarının geliştiğini hissediyordu. Her geçen gün kendini daha zinde ve güçlü hissediyordu. Yokuş aşağı inişler de şahaneydi.

Tom, Etiyopya'nın en büyük gölü olan Tana Gölü'ne ulaştığında kesinlikle yüzmeye hazırdı. Ona gölde timsahlar

olduğu söylenmişti. Ama canlandırıcı bir dalışa o kadar ihtiyacı vardı ki alacağı riske değeceğini düşündü. Yüzüşünü çok kısa tuttu. Timsahlar aç olduklarına karar verebilirlerdi çünkü!

Kurak Orta Doğu'dan, Sudan'daki çölden ve az önce gezdiği kayalık dağlardan sonra Tana Gölü ona daha da bir güzel göründü. Gölün kıyısında rengârenk çalılar bitmişti. Yemyeşil ağaçlar esintiyle bir o yana bir bu yana sallanıyordu. Gökyüzünde pelikanlar uçuyor, karabataklar balık yakalamak üzere göle dalmadan önce güneşte kanatlarını kurutuyordu.

Tana Gölü genellikle Mavi Nil'in başlangıcı olarak tarif edilir. Tana Gölü'nden doğan, dünyanın en uzun nehrinin bu kolu büyük bir şelale şeklinde akıp Mısır'daki denize doğru yol alır. Tom bütün nehir boyunca bisiklet sürmüştü. Bu da önemli bir dönüm noktasıydı. Tom büyük bir ağacın gölgesine oturup muzlu sandviç yiyerek bunu kutladı. Çiğnerken, düşüncelerini bir sonraki büyük dönüm noktasına çevirdi: ekvatoru geçip bisikletini dünyanın güney yarısına sürmek.

ETİYOPYA

Etiyopya'da harika zaman geçiriyorum. Çıplak elle yemek yedim. Palmiye ağaçları, maymunlar, hipopotamlar, hatta bir tane de timsah gördüm.

Buradaki yemekler inanılmaz. Genellikle çok baharatlılar ve üzerleri özel bir karışımla kaplı:

berbere

Bir yemeği paylaşacağınız zaman, diyelim injera yiyorsunuz, yemeği sol elle almak büyük kabalık sayılıyor. Her zaman sağ elinizle yemelisiniz.

Ulusal yemekleri "wot" denilen bir yemek. Farklı etlerle ve elbette berbere ile pişirilen bir yahni. Ben kızarmış hamur toplarından yapılan "dobo kolo"yu çok sevdim. En az donut kadar güzeller!

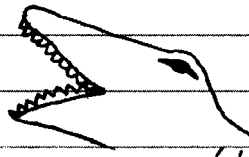
Etiyopya'da en sevilen içecek kahve. Yemekten sonra ailenin reisi herkese taze kavrulmuş kahve pişiriyor. Öyle güzel kokuyor ki!

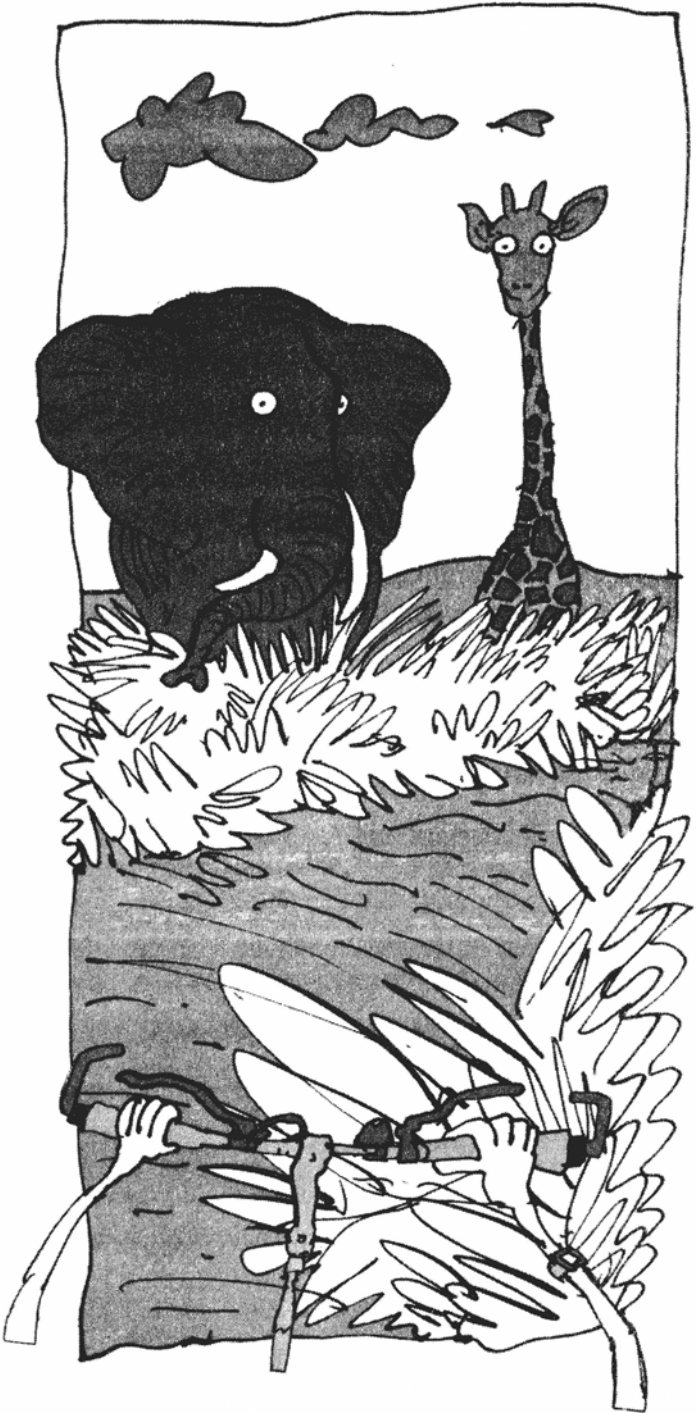
Nil Nehri

Şimdiye dek Afrika'da Nil Nehri boyunca ilerledim. Nil, kıyısında yaşayan insanlar için önemli bir su ve yiyecek kaynağı.

Aşağıya Nil Nehri hakkında bazı gerçekleri yazıyorum:

- Nil Nehri, yaklaşık 6000 km'lik uzunluğuyla dünyanın en uzun nehridir.
- Nil Nehri, Sudan'ın başkenti Hartum'da birleşen iki nehirden oluşur (Beyaz Nil ve Mavi Nil).
- Beyaz Nil'in kaynağı Uganda'daki Viktorya Gölü'dür.
- Mavi Nil'in kaynağı Etiyopya'daki Tana Gölü'dür.
- Nil Nehri'nde timsahlar yaşar (yüzerken dikkatli olun!).
- Bazı yerlerde hipopotamlar da vardır!

Süt ve Muz

Tom Afrika'nın daha da içlerine doğru pedal çevirirken günler iyiden iyiye yakıcı bir sıcaklığa ulaşmıştı. Kenya ve Tanzanya'da bisiklet sürdü. Sürekli terliyordu, geceleri çadırındayken bile. Tana Gölü'ndeki o ferahlatıcı yüzüş uzak bir anı gibi geliyordu artık. Arazi sıcak ve tozluydu. Tom ancak haftalar sonra yüzüp kıyafetlerini yıkayabileceği güzel ve temiz bir nehir bulabilecekti. Gölgesinde dinlenebildiği tek şey dikenli akasya ağaçlarıydı. Bisikletini yanlarına fazla yanaştırmamayı yaşayarak öğrenmişti. Sivri dikenleri lastiklerini kolayca deliyordu.

Kenya ve Tanzanya'da bisiklet sürmek, Tom'un kardeşi Jo ile televizyonda keyifle izlediği o vahşi yaşam belgesellerinden birinin içinden geçmek gibiydi. Kardeşini evdeki televizyonun önünde, büyük eski mindere otururken hayal etti. Aniden ekrandaki doğa belgeselinin arka planında onu pedal çevirirken görse yüzünde belirecek ifadeyi düşünerek güldü!

Tom daha önce televizyonda ve hayvanat bahçesinde fil görmüş olmasına rağmen, vahşi doğada bir fil gördüğünde gözlerine inanamadı. Sakin bir akşamdı. Tom çadırının önünde keyifle oturmuş ayakkabılarındaki çamuru temizliyordu. Kamp ateşinin üzerinde koca bir tencere erişte pişiyordu. Güneş batmaya başlamıştı. Televizyonda gördüğünüz o kıpkırmızı, muhteşem Afrika gün batımlarından biriydi. Her şey çok huzurluydu.

Tom ayağını temizlerken birden başını kaldırdı. Kalbi aniden hızlandı çünkü önündeki otlakta yürümekte olan bir fil ailesi vardı! Bir baba, bir anne ve küçük bir bebek fil. "Küçük bebek" fil aslında Tom'un çadırından daha büyüktü! Tom heyecanlansa mı korksa mı bilemedi. Bunlar gördüğü en büyük hayvanlardı. Üzerine otursalar onu dümdüz ederlerdi. O da hem korktu hem de heyecanlandı.

Filler Tom'u fark etmemişti. Tom da fotoğraf makinesini alıp bu özel görüntünün fotoğrafını çekmek için çok yavaş bir şekilde hareket etti. Jo'ya bu fotoğrafı göstermek için sabırsızlanıyordu. Çok kıskanacaktı. Bu, inanılmaz bisiklet gezisinde gördüğü en iyi şeylerden biriydi. Gözden kaybolunca ya dek filleri izledi. Onlar gidene kadar hiç kıpırdamadan, sessizce bekledi. Erişteler o kadar uzun süre pişince hamur gibi oldu tabii. Ama buna değdi!

O gece Tom çadırında uykuya dalmakta zorlandı. Filleri gördüğü için duyduğu heyecan yerini yavaş yavaş endişeye bırakmıştı. Kendi kendine, "Burada filler varsa başka hangi hayvanlar olabilir?" diye düşündü.

Aniden gözleri kocaman açıldı.

"Ya *aslanlar* varsa?!"

Ve aslanları düşünmeye başlar başlamaz gerçekten çok endişelendi. Aylarca pedal çevirdikten sonra vücudunda pek yağ kalmamıştı, bu yüzden de bir aslan için çok doyurucu bir yemek olacağını sanmıyordu. Ve haftalarca kıyafetlerini yıkayıp değiştirmediği için lezzetli bir yemek olamayacak kadar pis koktuğunu umuyordu. Ama aslanların yiyecekler konusunda ne kadar seçici olduklarından emin değildi. Uyku tulumunun içinde iyice büzüldü. Çadırı ve uyku tulumu, aç bir aslan karşısında fazla bir koruma sağlamazdı elbette ama zavallıcık yine de kendini daha iyi hissetmişti. Endişeyle titredi.

Tom normalde kamp yapmayı severdi ama o gece değil. Her esinti, uzaktan gelen her ses onu yerinden zıplatıyordu. Her küçük gürültü, ona gizlice yaklaşmakta olan aç bir aslan sürüsü gibi gelmeye başlamıştı. Üzerinden salyalar akan kocaman dişlerin onu çiğnediğini hayal etti. Bir aslanın onu yiyip bitirdikten sonra keyifle dudaklarını yalayışını, karnı

doyunca Tom aromalı geğirişini zihninde canlandırdı. Bütün gece gözüne uyku girmedi.

Sonunda güneşin doğduğunu görmek onu çok mutlu etti. Uzun gece bitmişti. Tom çok bitkindi. Sürüne sürüne çadırdan çıktı, gerinip etrafına bakındı. Artık hava aydınlandığından gece o kadar korktuğu için kendini biraz aptal gibi hissediyordu. Afrika'da her gün olduğu gibi normal, güneşli bir sabahtı. Tom dişlerini fırçaladı ve ayılmak için yüzüne soğuk su çarptı. Bu çok iyi geldi. Kahvaltıda kendini çift katlı bir muzlu sandviçle şımarttı (ekmek - muz - ekmek - muz - ekmek) ve yeniden bisikletine bindi. Sabahın erken saatlerindeki o serin, temiz havada hızlı bir şekilde bisiklet sürmek normalden daha iyi hissettirmişti.

Tom, büyük hayvanlardan uzaklaşana kadar bir daha kırsal kesimde çadırında uyumak istemediğine karar verdi. Akşam saatlerinde bir köyde durup orada yatmak için izin istemek daha güvenli olurdu.

İşte Tom böylece kendini, kırmızı giysili Masai savaşçılarının köyünde bir kâse süt içerken buldu. Çok özel günlerde yaptıkları bir gelenekti bu. Erkeklerin bilekleri ve boyunları renkli boncuklarla süslüydü. Hepsi de Kenya bayrağında gördüğünüz mızrak ve kalkanları taşıyordu. Tom bir günlük bisiklet sürüşünün ardından köye

vardığında mızraklardan korkmamıştı. Aslında onları görmekten memnundu: Bu adamlar onu aslanlardan koruyabilirdi. Belki dün gecekinden daha iyi bir gece uykusu çekerdi! Bisikletle dünyayı dolaştığını ve aslanlardan korktuğunu açıklayarak reislerinden geceyi köyde geçirmek için izin istedi.

"Elbette burada kalabilirsin!" dedi reis gülerek. "Uzun yolculuğunda sana yardımcı olabileceğimiz için çok mutluyuz."

Filler ve ara sıra oluşan trafik dışında, Tom yolunu bisikletli bir sürü başka kişiyle paylaştı. Bisikletle okula giden çocuklarla, işe giden yetişkinlerle, pazara sebzelerini ya da hayvanlarını götüren çiftçilerle. Pek çok insan bisikletini renkli bantlarla süslemiş, direksiyonlarına plastik çiçekler takmıştı. Yollar kalabalıktı. Tom başlarının üzerinde devasa muz yığınları taşıyan rengârenk elbiseli kadınların yanından geçti. Çoğu uyuyan minik bebeklerini sırtına bağlamıştı. Tom'a gülümseyip birkaç muz hediye ediyorlardı. Tom ya bisiklet sürerken tatlı meyveyi mideye indiriyor ya da tadını çıkara çıkara yemek için bir baobab ağacının gölgesinde oturuyordu.

Tom, Tanzanya'dan Malavi'ye kadar birkaç gün boyunca geniş ve dolambaçlı bir nehri izledi. Nehir, dünyanın en büyük göllerinden biri olan Malavi Gölü'ne dökülüyordu.

Gölün uzak kıyısından bir sarp dağ sırası yükseliyordu. Tom'un izlediği taraf ise daha düzdü. Tom, Etiyopya'daki dağların ne kadar çetin olduğunu hatırlayarak rahat bir nefes aldı. Geceleri gökyüzü yıldızlarla doluydu. O kadar yakın gözüküyorlardı ki Tom uzanıp onlara dokunmaya çalışıyordu. Çadırını sıcak bir kumsala kurup akşamları yüzmeye gidiyordu. Güzel günlerdi. Göl, mavi ve harikuladeydi. O kadar büyüktü ki gölden çok denize benziyordu.

Malavi'deki köyler, dışlarında küçük sebze bahçeleri olan temiz, sazlık kulübelerden oluşuyordu. Burada çok sayıda kauçuk ağacı yetişiyordu. Her ağacın kabuğunda küçük delikler vardı. Bu deliklerden sızan beyaz, sıvı kauçuk plastik şişelerde toplanıyordu. Köylüler bu kauçuğu pazarda satıyorlardı. Bu kauçuk daha sonra tüm dünyada satılacak olan balon veya yağmur çizmeleri gibi şeylere dönüştürülüyordu.

Tom, Malavi'de yanından geçen bazı arabalarda garip bir şey fark etti. İlk başta hayal gördüğünü sandı. Ama hayır, bazı arabaların aynalarından koca koca balıklar sarkıyordu! O kadar garipti ki! Tom durup bir çocuktan açıklama istedi. Çocuk ona, insanların şehre döndüklerinde pişirmek

üzere Malavi Gölü'nden balık satın aldığını söyledi. Ama arabaların içi güneş yüzünden çok sıcak olduğu için balıklar eve varmadan kokmaya başlıyormuş. İşte bu yüzden insanlar balıkları biraz daha soğukta tutmak ve arabalarının kokmasını önlemek için onları aynalarına asıyormuş.

Gerçi balıkları gördüğünde yaşadığı şaşkınlık, atıştırmalık olarak satılan diğer şeyleri gördüğünde yaşadığı şaşkınlığın yanında solda sıfır kalırdı! Karar vermek o kadar zordu ki sonunda şeker kamışı ile yetinmeye karar verdi. Şeker kamışı şekerin üretildiği bitkidir. Tombul bir bambu kamışı gibi görünür. Bir parça ısırıp çiğner ve içindeki suyu emersiniz. Tatlı ve lezzetli şekerle dolu olması dışında bir çubuğu çiğnemekten farksızdır. Çubuk kemirmekle çubuklu şeker yemek arası bir şeydir. Şeker kamışının tüm şekerini emdikten sonra kalan odunsu posa tükürülür.

Tom bisiklet sürmek, şeker kamışını kemirmek, gölde yüzmek, sonra da geceleyin yıldızların altında uyumakla geçen bir günden daha iyi bir şey hayal edemiyordu. Hayat buydu işte.

BAOBAB AĞAÇLARI

Baobab ağaçları Afrika ağaçları arasında en sevdiğim türdür. Çok tuhaf görünürler! Bir köylü kadın bana onlarla ilgili bir masal anlattığında çok daha havalı olduklarını düşündüm.

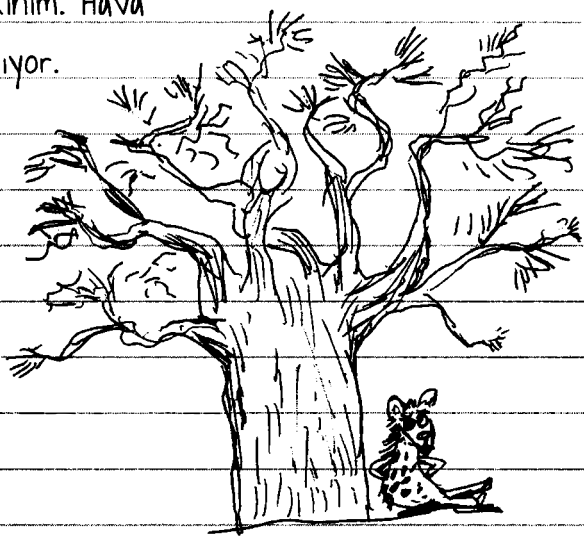
Tanrı, uzun zaman önce dünyayı yarattığında çok meşgulmüş. Önce hayvanları yaratmış, sonra da hayvanlardan dünyaya ağaç dikmesine yardım etmelerini istemiş.

Hayvanlar sıraya girmiş ve Tanrı onlara ağaçları dağıtmaya başlamış. Sıranın sonunda bir sırtlan varmış. Uykuya daldığı için geç kalmış. Sırtlan, fazlaca uyuyan tembel bir hayvanmış. Sıranın önüne ulaştığında Tanrı'nın elinde kalan son ağaç bu komik görünümlü baobabmış.

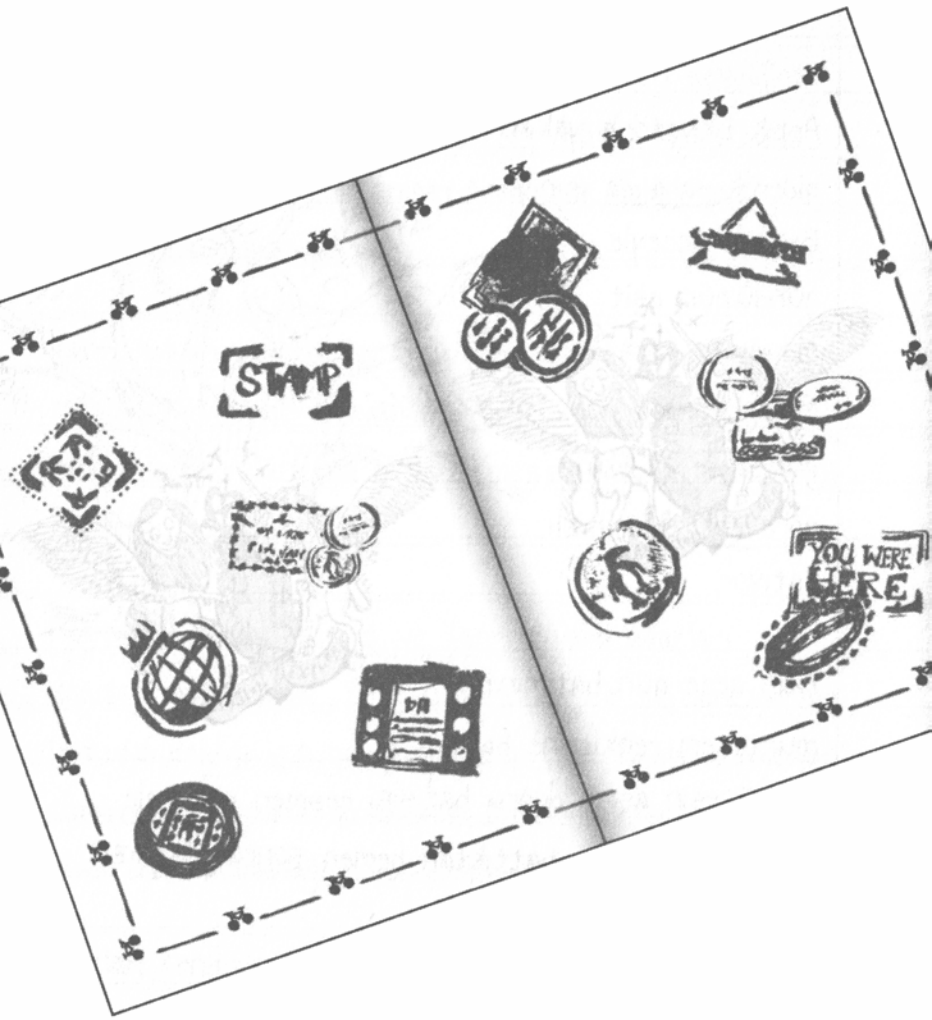
Sırtlan kendisine bu saçma ağacın verilmesine o kadar kızmış ki suratını asarak uzaklaşmış. Ve öfkeli olduğundan ağacı bilerek tepetaklak dikmiş. Bu ağaç bugün hâlâ tepetaklak büyümektedir.

Güzel hikâye, değil mi?

Artık Ekvator'a yakınım. Hava giderek daha da ısınıyor. Burada geceyle gündüzün eşit olduğunu fark ettim. Ayrıca güneş de evdekine göre çok daha hızlı batıyor.

Dün gece gün batımının muhteşem renklerine baktım ve güneşin aşağı doğru batışını resmen gözümle görebildim. Güneş battıktan hemen sonra gökyüzü tamamen karanlık oluyor!

STAMP
YOU WERE HERE

Afrika'nın Sonu

Tom hiç durmadan bisikletini sürmeye devam etti. Günler, haftalar ve aylar geçti. Sonunda, Güney Afrika'ya giden sınır kapısına ulaştı. Bu da Afrika'daki bisiklet yolculuğunun neredeyse tamamlandığı anlamına geliyordu. Tom'un pasaportunu kontrol eden Güney Afrikalı polis memuru, pasaporttaki damgalara hayran hayran baktı.

"Bu küçücük bisikletle bu kadar ülkeye mi gittin?" diye sordu. Şüphesi yüzünden okunuyordu.

"Evet!" dedi Tom gülümseyerek. "Ama bisikletimle tüm dünyayı dolaşacaksam daha gitmem gereken çok ülke var."

"Dünya turu mu yapıyorsun? Bu bisiklette mi? Sen delisin, dostum!" dedi polis memuru.

"Dünya turu yapıyorum, evet. Ama şimdilik sadece ülkenizin dibindeki denize ulaşmayı düşünüyorum. Bu, Afrika'yı boylu boyunca geçtiğim anlamına gelecek. Cape Town, Afrika'nın sonu olacak."

"Kim bilir ne maceralar yaşamışsındır, genç Tom. Lütfen bana her şeyi anlat."

Tom, Çavuş Tshosane adlı polis memuruna yolculuğunun başlangıcını –evden ayrılıp Fransa'ya gidişini– anlatırken memur onu gülümseyerek dinledi. Ona Tuna Nehri'nden, Türkiye'deki mağara evlerden, piramitlerden, Nil Nehri'nden, maymunlardan, aslanlardan ve Afrika'da geçirdiği pek çok maceradan bahsetti.

Çavuş Tshosane'nın yüzü Tom hikâyesini anlatmayı bitirdiğinde ciddileşti. "Buraya kadar gelebildiğin için çok şanslısın," dedi. Sonra Tom'u yanına çağırıp kulağına, "Afrika çok tehlikelidir. Ayak bastığın ülkelerden birinde ölmemiş olmana şaşırıyorum," diye fısıldadı.

Tom bunu duyduğunda katıla katıla gülmeye başladı. Çavuş Tshosane şaşkınlıkla geri sıçradı. Tom'a çok ciddi tavsiyelerde bulunuyordu. Söyledikleri komik değildi. Ayrıca, o çok önemli bir polis memuruydu. Bisikletli genç bir çocuğun kendine gülmesine alışık değildi.

"Neden gülüyorsun?" diye sordu Çavuş Tshosane. Epey kızgın görünüyordu.

"Özür dilerim," dedi Tom, yüzünde hâlâ kocaman bir gülümseme vardı. "Size gülmüyorum. Bana uzun zaman önce Afrika yolculuğunun başlangıcında Mısır'da tanıştığım

birini hatırlattınız. Adı Çavuş Şerif'ti. Az önce söylediğiniz şeyin aynısını söylemişti. Bence tanışsanız çok iyi anlaşırsınız."

Tom bisikletiyle Afrika'daki son ülkesine girdi. Arkasında bıraktığı Çavuş Tshosane şaşkın şaşkın başını kaşıyordu. O çok önemli bir kadındı. Kendisine gülünmesine alışık değildi. Ayrıca daha önce Afrika'nın tamamını bisikletle gezen biriyle de hiç tanışmamıştı. Tuhaf bir gündü bu.

Tom, Afrika'daki son ülke olan Güney Afrika'ya vardığında çok heyecanlıydı. Sınır noktasından ayrıldıktan sonra her zaman olduğu gibi pasaportunu çantasına yerleştirdi. Çantalarından birinin en dibine, güvenli bir şekilde koydu. Afrika'dan ayrılana kadar tekrar kullanması gerekmeyecekti. Son artık çok yakındı!

Ancak Güney Afrika büyük bir ülkeydi ve Tom'un önünde denize ulaşmadan önce uzun bir bisiklet yolculuğu vardı. Ve hâlâ Afrika'nın en yüksek yolunu geçmesi gerekiyordu. Afrika'daki en yüksek yol (Tlaeng Geçidi olarak adlandırılır) Güney Afrika ile çevrili küçük ve güzel bir ülke olan Lesotho'dadır. Tom, her gün daha da dikleşen tepeleri tırmanarak dağların derinliklerine doğru ilerledi.

Lesotho'nun küçük köylerindeki insanların birçoğu battaniyeye sarınıp başlarına geleneksel külahlardan takıyordu. Battaniye lazımdı çünkü yukarılara çıktıkça sıcaklık hızla düşüyordu. Hatta bir gece Tom'un su şişesi dondu! Afrika'da böyle bir şey yaşamayı hiç beklemiyordu. Çoğu yer sıcaktan resmen kaynadığı için Afrika'da eldivene ihtiyaç duymamıştı ve yanında eldiveni de yoktu. O da yedek çoraplarını eline geçirip eldiven olarak kullandı. Haftalardır yıkanmadıkları için biraz kokuyorlardı ama en azından ellerini sıcak tuttular.

GÜNEY AFRİKA

Yorulup usandığımda dünyanın ne kadar büyük, bisikletimin ne kadar yavaş olduğundan ve dünyayı dolaşmanın ne kadar uzun süreceğinden yakınıp duruyorum.

Ama bugün gibi, eğlenceli inişler yaşadığım ve müthiş bir gün batımına şahit olduğum günlerde, evimden çıkıp neredeyse Afrika'nın en alt noktasına kadar bisiklet sürmüş olmaktan dolayı kendimi çok şanslı hissediyorum.

Yavaş ve emin adımlarla, dünyayı dolaşıyorum. Sokağın sonuna kadar bile ulaşamayacağımı söyleyen insanların yanıldıklarını kanıtlıyorum. Neredeyse Afrika'yı boylu boyunca geçtim!!! Dönüp bugüne kadar başardığım onca şeye baktığımda hâlâ görülecek çok şey olduğunu ve önümde hâlâ uzun bir yol olduğunu hatırlamak çok tuhaf geliyor.

Şimdilik, bu işe daha yeni başladığımı bilerek, burada oturmaktan ve okyanusun üzerinde batan güneşi izlemekten memnunum.

Lesotho (okunuşu le-soo-too) ülkesi hakkındaki gerçekler

- Lesotho'nun etrafı Güney Afrika ile çevrilmiştir, kıyı şeridi yoktur.
- En alçak noktası en yüksek olan ülkedir.
- Tüm ülkede sadece 2.5 kilometrelik bir tren yolu bulunur.
- Lesotho'da pek çok kişi başına Mokorotlos adı verilen külahlardan takar.
- Lesotho'da kullanılan iki resmî dil Sesotho ve İngilizcedir.
- Lesotho, "gökyüzündeki krallık" anlamına gelir. Bence bu isim cuk oturuyor çünkü...
- Lesotho çok, çok, ÇOOK dağlık bir ülke!

Tom artık dağların tepesine çıkmıştı ve Afrika'nın en yüksek yoluna yaklaşmış olduğunu düşünüyordu. Bir kadına sormak için durdu. Kadın, yarım bir petrol varilinden yapılan bir mangalın alevlerini ve sıcak kömürlerini yelliyordu. Bir sıra mısır koçanı ızgarada hafifçe kızarıyordu. Kokusu nefisti. Her zamanki gibi aç olan Tom, kadından bir tane satın aldı. Mısırı mideye indirirken de ona Afrika'nın en yüksek yoluna yakın olup olmadığını sordu.

"Hayır, hayır, hayır, hayır, hayır," diye güldü kadın. "Önünde hâlâ pedal çevireceğin uzun bir yol var, genç arkadaşım."

Saatler sonra, daha da terli ve nefes nefese dik ve dolambaçlı dağ yollarını çıktıktan sonra Tom, gürül gürül akan bir nehirde balık yakalamaya çalışan bir çocuğa sormak için durdu.

"Affedersiniz, varmama az kaldı, değil mi?" diye sordu Tom.

"Hayır, hayır, hayır, hayır," diye güldü çocuk. "Önünde hâlâ pedal çevireceğin uzun bir yol var."

Tom pedal çevirmeye devam etti.

Omzunun üzerinden geriye baktığında tırmandığı onca yolu görebiliyordu. Ne kadar yükseğe tırmandığını görünce hayrete düştü. Lesotho manzarası şahaneydi. Öyle uzakları görebiliyordu ki. Ama yine de zirvede değildi.

Tom bisiklet sürdüğü vadiye baktı. Közde mısır yediği yerin çok altındaki köyün üstünde uçan kuşlardan bile daha yüksekteydi.

Daha fazla devam edemeyecek kadar yorgun olduğunu düşündüğü bir anda durup bir çiftçiye sordu. Çiftçi koyun sürüsünü gece için araziden aşağı indiriyordu.

"Affedersiniz, varmama az kaldı, değil mi?" diye sordu Tom.

"Hayır, hayır, hayır," diye güldü adam. "Önünde hâlâ pedal çevireceğin uzun bir yol var."

Yollar dik ve dolambaçlıydı. Pedal çevire çevire yukarılara çıktı. Başını derenin soğuk suyuna sokmak için durdu. Bunun ona biraz olsun enerji verebileceğini umuyordu.

Derken yanından bir kamyon geçti. Çok eskiydi ve gürültüyle tangırdıyordu. Koca koca kutularla dolu olduğu için çok ağırdı. Dik yokuşta, tıpkı Tom gibi o da zorlanıyordu. Sürücü bisikletle aynı hizaya geldiğinde Tom, "Affedersiniz, varmama az kaldı, değil mi?" diye sordu.

"Hayır, hayır," diye cevapladı sürücü açık pencereden gülerek. "Önünde hâlâ pedal çevireceğin uzun bir yol var."

Sürücü kornasını çaldı, el salladı ve dağın yukarılarına doğru uzaklaştı.

Bazen işler çok zor görünür. Tom, bisikletini Afrika'nın en yüksek yoluna kadar sürmenin imkânsız olduğunu

düşünmeye başlamıştı. Yolun sonu çok uzak görünüyordu. Yorulmuştu ve bacakları titriyordu. Yüzü kıpkırmızıydı, terden parlıyordu. Karnı açlıktan gurulduyordu. Öğle yemeğinde yediği közde mısırın üzerinden çok uzun zaman geçmiş gibiydi. Çok bitkindi. Vazgeçmek istedi. Dağ onu yenmişti.

Fakat tam vazgeçmek üzereyken aklına bir şey geldi. Okul bahçesindeki herkesin dünyayı dolaşma fikrine gülmeleri gözünde canlandı. O gün gerçekten Afrika'ya kadar bisiklet süreceğini düşünmüş müydü? Asla! Ama bu kadar yol gelmişti işte. Buraya kadar gelmeyi nasıl başarmıştı? Her seferinde bir kilometre, sonra bir gün, sonra da bir ülke boyunca pedal çevirerek. İşler zorlaştığında vazgeçerek gelmemişti buraya kadar. Buralara kadar gelebildiyse bu dağa da çıkabilirdi, öyle değil mi?

Tom kendi kendine, "Pes etmeyeceğim. Bir kilometre daha süreceğim," dedi.

Ve yaptı da.

Bir kilometreden sonra da, "Pes etmeyeceğim. Bir kilometre daha süreceğim," dedi.

Ve yaptı da.

Bir kilometreden sonra da, "Pes etmeyeceğim. Bir kilometre daha süreceğim," dedi.

Ve o bir kilometreyi bitirmeden Tom yolun önünde düzleştiğini gördü. En tepedeydi! Başarmıştı! Afrika'daki en

yüksek yolun tepesindeydi. Dağlar altında uzanıyordu. Hava bu yükseklikte serin ve taptazeydi. Tom kilometrelerce öteyi görebiliyordu. Afrika'daki tüm yolculuğu boyunca gördüğü en güzel manzaraydı bu. Yapmıştı! Buradan sonrası artık yokuş aşağı bir yoldu. Tom'u artık hiçbir şey durduramazdı. Afrika'nın sonuna kadar gidecekti. Bir zafer çığlığı attı ve dağın diğer tarafından indi. Giderek hızlanarak Afrika'nın en yüksek yolundan inmeye başladı. Tom sevinçle ellerini çırptı. Şimdi sonuna kadar yokuş aşağı bir yol vardı önünde.

Daha görmeden kokusunu aldı. Koku, temiz, serin ve tuzluydu. Denizin kokusuydu bu. Bir virajı döndü ve işte karşısındaydı. Deniz! Afrika'nın sonu. Nihayet!

Tom tepeden aşağı pedal çevirmeden sahile kadar indi. Sonra frenleri sıkıp bisikletini durdurdu. Bisikletini yatırıp mavi okyanusun genişliğine baktı. Zıp zıp zıplayarak gökyüzüne doğru neşeyle haykırdı: Yaşasın! Gerçekten yapmıştı. Afrika'yı bir uçtan bir uca bisikletiyle geçmişti. Kumun üzerinde koşup kendini Atlantik Okyanusu'nun soğuk, gürültülü dalgalarına bıraktı. Ayakkabılarını ve çoraplarını çıkarmak için bile durmamıştı. Ömründe kendini hiç bu kadar gururlu veya heyecanlı hissetmemişti. Afrika'yı boydan boya geçmişti. Bu hayatının en güzel macerasıydı.

Ancak Tom'un dünya turu henüz sona ermemişti. Aslında en büyük maceralar daha yeni başlıyordu.

SENİN GÜNLÜĞÜN

Tom'la paylaşmak üzere maceralarını planlayıp yaz! Nereye gitmek isterdin? Neden?

SENİN GÜNLÜĞÜN

Yanına alacaklarını ve almayacaklarını planla.
Sonra da seyahatin için bir harita çiz.

SENİN GÜNLÜĞÜN

Tom, çıktığın macera dolu yolculuğu duymak isterdi. Uzun bir yolculuk da olabilir, kısa bir yolculuk da; uzağa da olur, yakına da. Yolculuk hikâyeni yazıp bize gönder, hediye kitap kazanma şansını yakala!
Yazını info@beyazbalina.com.tr adresine gönder.
Lütfen bunu yapmadan önce bir yetişkinden izin al.

Yazar Hakkında

Alastair Humphreys, bir maceracı, yazar, motivasyon konuşmacısı ve fotoğrafçıdır.

Alastair'ın macera arayışı genç yaşlarında başladı. Sekiz yaşındayken Yorkshire Üç Zirve yarışmasını, on üçünde de 24 saat içinde Ulusal Üç Zirve Yarışı'nı tamamladı! On dördünde İngiltere'yi bir uçtan bir uca arazi bisikletiyle dolaştı. Okuldan ayrıldıktan sonra Güney Afrika'da bir yıl öğretmenlik yaptı.

Alastair, Edinburgh'da ve Oxford'da üniversite okurken Pakistan'dan Çin'e, Land's End'den John O'Groats'a, Türkiye'den İtalya'ya, Meksika'dan Panama ve Güney Amerika'ya geçti. Gergedan kılığında Londra Maratonu'nu bile koştu!

Mezun olduktan sonra bisikletiyle dünyayı dolaşan Alastair, Atlantik Okyanusu'nu yelkenliyle, Yukon Nehri'nin 750 kilometresini kanoyla, Hindistan'daki kutsal Kaveri Nehri'ni ise yürüyerek geçmiştir. Ayrıca Maraton des Sables'ı (yarış sırasında ayağını kırmasına rağmen en hızlı on İngiliz'den biri olarak bitirerek) tamamlamış ve Irak'ta felç olan asker Binbaşı Phil Packer ile Fransa'ya kürek çekmiştir. 2010 yılında, İzlanda'yı, yürüyerek ve şişme kanoyla, desteksiz geçmiştir.

Halen Güney Kutbu'na desteksiz bir dönüş yolculuğu için eğitim almaktadır.

Alastair, ister büyük ister küçük olsun, bütün maceralarını sosyal medya hesaplarında paylaşmaktadır. Ne yaptığını görmek için www.alastairhumphreys.com sitesini ziyaret edebilirsiniz.

Dünyayı Bisikletle Dolaşan Çocuk, yazarın dünyayı gezerken yaşadığı gerçek deneyimlerine dayanır.

Alastair, onu beş kıtaya götüren dört yıllık macerasında toplumun 74.000 kilometre boyunca pedal çevirdi. Küresel topluluğun aklının her zamankinden daha karışık ve sıkıntılı olduğu bir zamanda, yabancılara olan güveni sayesinde başarılı oldu. Seyahatlerini, deneyimlerini ve hayat değiştiren anlarını iki kitapta topladı.

Üçüncü kitabında ise hayalleri sürdürmek ve sıkıntıda karşılaşılan korku ve şüphelerle yüzleşmeye yardımcı olmak için yolculuğundan öğrendiklerini paylaştı. Büyük başarılar büyük hayallerle başlar.

Alastair'ın bisikletle dünya turu macerası hakkında daha fazla bilgi edinmek ve rotasında kaydettiği bazı videoları izlemek için bu bağlantıyı ziyaret edebilirsiniz:

www.alastairhumphreys.com/adventures/roundtheworldbybike

Alastair ayrıca okulları ziyaret edip konuşmalar yapmaktadır. Okulunuzda konuşma yapmasını isterseniz öğretmeninizden Alastair'la internet sitesinden iletişime geçmesini isteyin.

Çizer Hakkında

Kitaptaki harika çizimler Tom Morgan-Jones'a aittir. İşlerine dair başka örnekleri görmek ve iletişime geçmek için www.inkymess.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

